

Häire 112

Pääteteenistuse ajakiri 1/4 • 2007

Selles numbris:

- Uus teenistusmodel
- Ülenurme lennuõnnetus
- Kriisireguleerimine
- Infotelefon 1524
- Kodude tuleohutus

Pärnumaa päästjad harjutasid põlevas majas suitsusukeldumist, vahuga leekide kiiret mahalöömist ning ülerõhuventilatsiooni tulekahju ajal.

Kullimänniku päästeõppusest loe lk 18

Türisalu pangalt alla sõitnud auto päästmine.

Foto: Marti Magnus
Põhja-Eesti Päästkeskus
Korrapidamisbüroo juhataja

www.kodutuleohutuks.ee

KUS SUITSU,
SEAL TULD.

SUITSUANDUR
PÄÄSTAB ELUSID !

Päästeala infotelefon on **1524**

Sisukord

- 4 Elupäästjate lood
- 5 Autasustamised
- 7 Kuidas edasi?
- 8 Uus teenistusmudel
- 10 Tuleohutus meie igapäevaelus
- 12 Riskid tuleb viia talutavuse piirini
- 14 Nad lendavad ka Tartus
- 16 Otsingukoer Ricochet leidis
- 17 Raplas uus koolituskeskus
- 18 Praktiline päästeõppus Kullimännikul
- 19 Kroonika
- 20 Märjamaa komando
- 22 Meie mehed Pakistanis
- 24 Ennetus
- 26 Päästeala infotelefon 1524
- 27 Päästekorraldaja kutseõpe
- 28 Spordipäevad Ida-Viru moodi
- 30 Ajalugu
- 32 Uus tehnika
- 33 Sport
- 34 Kroonika
- 35 Eesti usaldab päästjaid

Dmitri Petersoni foto.

Head kolleegid,

Mul on au kuuluda pärast seitsmeaastast vaheaega neljandat kuud taas päästjate perre. Tahaksin kõiki, kellega olen sel ajavahemikul kohtunud, tänada avatuse ja sõbralikkuse eest. Teie positiivne suhtumine on mulle olnud väga tähtis.

Päästeteenistus on alates selle loomisest 1992. aastal dünaamiliselt arenenud. Eriti muljet avaldav on just viimastel aastatel tehtu. Põhitõde seisneb selles, et päästeteenistus osutab elanikele päästeteenust. Kas meie tööga ollakse rahul? Eelmise aasta lõpus Turu-uuringute AS-i korraldatud elanikkonna küsitlus näitas, et rahva usaldus ja meiega rahulolu on enneolematult suur – 92%. See on suurem kui ühelgi teisel institutsioonil Eestis.

Usaldus on aga asi, mida lühiajalise pingutusega välja ei teenita. Usaldust tuleb koguda pideva pingsa tööga ja teha seda üheskoos, ühtse meeskonnana. Tõde on ka see, et iga uus päästjate põlvkond seisab eelmise „õlgadel“ ning on seetõttu kõrgemal ja näeb kaugemale. Ärgem unustagem siis neis uutes kõrgustes inimesi, kes andsid eile oma panuse tänase edu heaks. Tegid seda enne meid, mitme aastakümne jooksul, olenemata asjaoludest ja riikikorrast.

Möödunud kolme kuu jooksul on mul olnud võimalik tutvuda kõigi regioonide päästekeskustega. Tean, et teist igaühe töö tulemusena on päästeteenistus muutumas terviklikuks, ühtsetel põhimõtetel toimivaks organisatsiooniks – see ongi ju meie eesmärk. Samas ei saa me eirata tõsiasja, et regioonid erinevad üksteisest. Nii on Põhja-Eesti Päästekeskuse haldusalasse kontsentreerunud hulk riske ja ligi kolmandik Eesti elanikkonnast. Samuti on regiooni arengust tulenevalt Ida-Eesti Päästekeskuse territooriumi riskitase kiiresti tõusmas. Lõuna-Eesti Päästekeskuse hallata on mitu suurt ja omanäolist maakonda, Lääne-Eesti Päästekeskuse teeninduspiirkonda ääristab pikk rannajoon ning iga päev tuleb arvestada ka saarte ohufaktorite eripära.

Siinkohal tahangi rõhutada, et kuigi meie eesmärk on ühtsetel põhimõtetel toimiv päästeteenistus, ei tohiks see kindlasti tähendada mõttetut nivelleerimist ja punnitatud ühetaolisust. Oma sihtide seadmisel ja nendeni jõudmisel peame olema tõhusad, aga paindlikud.

Meie teenistus on viimasel ajal palju muutunud. Et edukas olla, peabki ju iga organisatsioon suutma pidevalt uutes olukordades kohaneda – olgu need tingitud siis keskkonna, õigusruumi või majandusolukorra muutustest.

Samas, 2007. aasta peab saama meie organisatsiooni arengu stabiliseerumise aastaks. Peame oma uue kuuega natuke ikka käima, et aru saada, kas ja kui, siis kust pitsitab või lotendab.

Hea päästerahvas. Meie teiega „toodame“ turvatunnet, mis on üks riigi heaolu taseme oluline näitaja. Aga eelkõige on see oluline inimestele – meie endi peredele, naabritele, kaasmaalastele. Uskuge mind, meist sõltub palju ja meie vastutus on suur. Edu teile kõigile selle koorma kandmisel!

Kalev Timberg
peadirektor

Elupäästjate lood

Nooremleitnant VALMAR VINGISAAR Seersant MARIO ZIUGAND

2006. aasta oktoobri alguses jäi Ork-järve rabas kadunuks marjule läinud vanaproua. Kaks päeva hiljem, 4. oktoobril silmasid otsingutele kaasatud õhuväe kopterimeeskonna liikmed kadunud marjulist. Kuna päästeüksustel ei olnud võimalik abivajajani jõuda, tuli kopterimeeskonnal oma jõududega hakkama saada. Olukorra muutis keeruliseks see, et eelnenud kahe päeva jooksul oli vanem naisterahvas rabas ekslemise tagajärjel apaatses muutunud ning tema läheduses ei leidunud ühtki sobivat maandumisplatsi. Seetõttu tuli ühel meeskonnaliikmel naisterahvas seljas umbes poole kilomeetri kauguselt metsast lennumasinani vedada, misjärel toimetati päästetu päästetöödestaapi.

Nooremleitnant TARMO MUST Nooremveebel LAURI TOODING

2006. aasta 9. oktoobril teatati eksinud isikust Harjumaal Kloogal. Otsingutesse kaasatud Õhujõudude Lennubaasi kopterimeeskonna liikmed tuvastasidki lõpuks õõpimeduses eksinu asukoha, ent see asus keset raba, kuhu kopteril oli võimatu maanduda. Üks meeskonnaliige väljus ripp-lennus olevast kopterist ning ühiste jõupingutustega tõmmati eksinud kannatanu päästetrossi abil kopterise ning toimetati päästetööde staapi.

Nooremleitnant IVAR VÄRK

18. oktoobril 2006. aastal osales Õhujõudude Lennubaasi kopterimeeskond Kõue vallas kadunuks jäänud vanema meesterahva otsingul. Õhust õnnestuski tema asukoht kindlaks teha – mees lamas liikumatult ühes teeäärse kraavis. Kuna sündmuskohal maanduda ei saanud, väljus meeskonnaliige Ivar Värk kopterist ning suundus piloodi juhatusel kannatanuni. Samal ajal kui piloot maal liikuvaid päästeoperatsioonis osalejaid sündmuspaiigale juhatas, tõmbas Ivar kannatanu veega täidetud kraavist välja ning andis talle esmaabi.

VALVI VÄLI RITA VÄLI

Möödunud aasta 15. augusti hilisõhtul teatati häirekeskusele Elvas Verevi järvel uppumisohtu sattunud inimesest. Kohe helistati sel õhtul vabas vahetuses olnud Elva tugikomando

do meeskonnavanemale Valvi Väli, kellel teati kodus kanuu olevat. Pike-malt mõtlemata tõstsid Valvi ja tema abikaasa Rita, kes on Elva Priitahtlike Pritsimeeste Seltsi liige ning oskuslik kanuusõitja, kanuu autole ning tõttasid sündmuskohale. Seal asuti kanuuga pimeduses järvelt kannatanut otsima. Õnneks leiti viie kuni kuue meetri sügavusest veest šokis ja tublisti vastu rabelev Gerli siiski õigel ajal üles ning anti üle kiirabitöötajatele.

Noorimaks elupäästjaks, kellele anti elupäästja III järgu medal, oli Tõrva Gümnaasiumi 5.b klassi õpilane Margit Mumm, kes on pildil koos Päästeameti endise peadirektori Mati Raidmaga, kelle pääste-tegevust tunnustati suure kuldristiga.

MARGIT MUMM

Eelmise aasta jaanipäeva eel läks Tõrva Gümnaasiumi 5.b klassi õpilane Margit Mumm koos sugulastega Jõku jõkke ujuma. Oli väga kuum suvepäev ja seetõttu oli ujujaid ning veemõnude nautijaid teisigi. Ühel hetkel märkas ta keset jõge appi hüüdvat vanahärrat, kes üha enam vee alla vajus. Kuna Margit polnud hättasattunud väga kaugel, ujus ta kiiresti tema juurde ja aitas ta kaldale lähemale, kust nad koos onuga vanahärra veest välja tõmbasid. Seal selgus, et viimati mainitud oli jalg krampi kiskunud, mistõttu ta ise enam omal jõul liikuda ei suutnud. Kuna kohas, kus see juhtus, oli vesi ka täiskasvanud inimesel kõvasti üle pea, päästis vaid Margiti kiire ja tubli reageerimine selle meesterahva kindlast uppumissurmast.

EINAR KLAAS MIHKEL ITAL

Erakordselt külmal talvapäeval, selle aasta 18. jaanuaril, juhtus Raplamaal ühe kolmekorruselise puidust elumaja teisel korrusel traagiline tuleõnnetus. Sündmuskohal töötas kaks

suitsusukelduspaari, kuna oli teada, et majas viibis õnnetuse hetkel ka inimesi. Ühele neist jäi too külmal talvapäev viimaseks. Teise kannatanu elu õnnestus tänu Rapla keskkomando päästjate kiirele professionaalsele tegutsemisele siiski päästa.

IVO SISKA JAAK KABRAL

Möödunud talvel, 7. detsembri hilisõhtul, sai häirekeskus teate Järvamaal Jalgsema külas elumaja trepikojas levida suitsu kohta. Lisainfo hankimisel selgus, et kahekorruselise ja kahe trepikojaga elumaja ühes esimese korruse korteris on puhkenud tulekahju. Sündmuskohale sõitis välja kuus päästemeeskonda. Esmalt avastati korterist, kus tulekahju oli puhkenud, 1927. aastal sündinud teadvuseta meesterahvas. Ta toodi küll kiiresti suitsualast välja ning päästjad püüdsid teda kiirabi saabumiseni elustada, kuid kahjuks tulutult. Teiselt korrusest õnnestus aga Aravete komando päästjatel päästa suitsulöksu jäänud vaid pisut üle aasta vanused kaksikud. Üks neist toodi välja trepikojaga kaudu, teine mööda redelit.

VADIM PAMORTSEV DMITRI ANDREJEV MIKHAIL JUDIN ALEKSANDR GONTŠAROV

2006. aasta 7. detsembril puhkes Kohtla-Järvel Järve linnaosas sotsiaal-maja ühes neljanda korruse korteris tulekahju. Kohtla-Järve tugikomando kohale jõudes olid neljas ja viies korrus, samuti maja keskel asuv ainus trepikoda täitunud suitsuga ning seal elavad inimesed suitsuvangis. Kohale saabunud päästjad leidsid aga eest ka oma vabas vahetuses oleva kolleegi Aleksandr Gontšarovi, kes juba evakueeris inimesi. Esmalt said päästjad Dmitri ja Mihhail meeskonnavanem Vadimilt korralduse alustada inimeste päästmiseks ja tulekolde kustutamiseks suitsusukeldumist neljandale korrusele. Kutsunud seejärel kiiresti abiks lisajõude, alustas suitsusukeldumist ka Vadim ise. Kolmekesi päästis mehed seitse neljanda korruse elanikku, kes läbi suitsu hoonest välja juhutati. Seejärel suunduti viiendale korrusele, kust päästeti kaheksa inimest, nende seas ka ema kahekuuse imikuga. Seega päästsid need neli päästjat oma kiire oskusliku tegutsemisega 15 inimese elu.

TÕNU LEESURM AAVO KÜTT

Eelmise aasta 9. detsembril puhkes kahjutuli Lääne-Virumaal Moe külas ühes kahekorruselises puidust kortermajas, kus samal ajal viibisid ka inimesed. Kohale saabunud Tapa tugikomando päästja Tõnu ja meeskonnavanem Aavo tungisid hoonesse, kuna oli teada, et ühes korteris viibib vanem naisterahvas. Viimane ei tahtnud aga kuidagi päästjatele ust avada, mistõttu tuli jõudu kasutada. Aavo ja Tõnu töid seejärel korterist välja suitsust tervisekahjustusi saanud perenaise, kes anti kohe üle kiirabibrigaadile ning päästeti nõnda tema elu.

RUSLAN KURILOV IGOR ZAHHAROV

18. detsembril 2006. aastal oli tulekahju Kohtla-Järve Ahtme linnaosas, kus põles kahekorruselise korterelamu üks teise korruse korter. Päästjate sündmuskohale jõudes olid leegid juba akendest väljas. Pealtnägijate sõnul olid nad aga enne näinud üht inimest akna peal vehkimas. Jõhvi keskkomando päästjad Ruslan ja Igor moodustasid suitsusukelduspaari ja sisenesid püstitatud redeli kaudu põlevasse korterisse. Seal leiti koridorist suitsu- ja tulevangi jäänud kannatanu, kes redeli kaudu kiiresti värske õhu kätte toimetati ning nõnda tema elu päästeti.

JURI DITJATEV ANATOLI KOMAROV

Selle aasta 1. jaanuaril puhkes tulekahju Narva linnas, kus põles viiekorruselise elamu üks teise korruse korter. Narva tugikomando meeskonnavanem Juri ja päästja Anatoli sisenesid suitsusukelduspaarina korterisse, kus põles elutuba. Korterit köögist

Päästeteenistuse medaliga pärjati ka mitu aastat päästealast ennetustööd ning projekti "Nublu kaitseb ja õpetab" toetanud (vasakult) Priit Pella Kidde Eestist, Toomas Suurvärav Sandmani Grupist ja Aili Kukumägi If Eesti Kindlustusest. Aumärkide jagamisel ei saanud kahjuks osaleda kommivabrikule Kalev nõukogu esimees Heino Priimägi.

leidsid päästjad põrandal lamava meelemärkusest puudega inimese, kes kiiresti põlengukoldest välja toimetati ning kiirabile üle anti. Nende meeste kiire ja professionaalne tegutsemine päästis selle inimese elu.

LEV ZAGŽETSKAS DMITRI IVANOVSKI

14. jaanuaril 2007 puhkes tulekahju Kohtla-Järve Viivikonna linnaosas, kus põles ühekorruselise kahe korteriga elumaja. Sündmuskohale saabunud päästjad said naabrimehelt teada, et üleni suitsu mattunud majas viibib kaks inimest. Suitsusukelduspaari moodustanud Sillamäe tugikomando meeskonnavanem Lev ja päästja Dmitri sisenesid majja neid inimesi otsima. Esmalt leiti põlevast korterist maas lamav meelemärkusest inimese, kes toimetati kiiresti meedikute hoole alla. Seejärel sisenesid päästjad uuesti, et leida ka teine väidetavalt majas viibinu, kuid teda ei leitud. Õnneks selgus hiljem, et peale päästetu majas kedagi polnudki. Majas olnu elu aga päästis vaid päästjate kiire ja otsustav tegevus.

AVO NAPAST SERGEI BEREGECH ALEKSANDR STEPUSHIN

2006. aasta 6. detsembril tuli Tallinna Lilleküla komando päästjatel sõita Sõle tänavale viiekorruselise elumaja esimesel korrusel asuvas korteris puhkenud tulekahju likvideerima. Korteri oli kahetoaline, maja läbiva planeeringuga ning selle fassaadipoolsed aknad olid trellitatud. Päästjate

kohale jõudes korter põles, aknast tuli kõvasti suitsu, metalluks takistas päästjate korterisse sisenemist, aga samas oli arvata, et korteris viibib inimene. Olukorda arvestades otsustati alustada korterisse sisenemist korraga nii akna kui ka ukse kaudu. Nagu hiljem selgus, oli see inimelu päästmise seisukohalt ainuõige otsus. Kui trellid olid akna eest osaliselt eemaldatud, õnnetus suitsusukelduspaaril kööki siseneda. Lilleküla keskkomando päästja Aleksandr leidis köögi põrandal lamava kannatanu, kes esialgu oli veel teadvusel. Kui ta aga akna juurde talutati, teadvus kadus. Samal ajal otsis päästja Sergei läbi korteri teisi ruume. Kui päästjatel oli õnnestunud aknalt trellid lõplikult eemaldada, tõstsid Aleksandr, Sergei ja sama komando operatiivautojuht Avo kannatanu põlevast korterist akna kaudu välja ja andsid üle kiirabile. Tulekolle, magamistoas asuv voodi ja madrats, õnnestus likvideerida pärast raudkuse avamist. Ent inimese päästeti vaid tänu meeskonnavanem Jaanus Jaago kiirele professionaalsele otsusele ning päästjate otsustavale tublile tegutsemisele.

REKMAR VAARMA TOOMAS EHANURM JEVGENI ILLAMAA OLEG KORENTŠUK

Möödunud aasta 8. novembri öösel pisut enne kolme sai häirekeskus teate Väike-Patarei tänaval kolmekorruselise puumaja kolmandal korrusel puhkenud tulekahju kohta. Teades, et majas on inimesi ning trepikoda pak-

Päästeteenistuse aumärkide kavalerid

Eesti vabariigi 89. aastapäeval tunnustati silmapaistvate teenete eest Päästeteenistuse aumärkidega järgmisi päästetöötajaid ja eraiskuid:

PÄÄSTETEENISTUSE SUUR KULDRIST

1. Mati Raidma Riigikantselei

PÄÄSTETEENISTUSE KULDRIST

1. Roland Nilsson Rootsli PA
2. Ivar Rönnbäck Rootsli PA
3. Pentti Partanen Soome Siseministeeriumi päästeteenistuse osakond
4. Aivar Kokk Jõgeva Maavalitsus
5. Aare Aunap Tabivere Vallavalitsus

PÄÄSTETEENISTUSE HÖBERIST

1. Rivo Salong PA
2. Kaur Kajak PA
3. Janek Sõnum PA
4. Ahto Pent Lõuna-Eesti PK
5. Oskar Kivi Lõuna-Eesti PK
6. Raul Suits Lõuna-Eesti PK
7. Viljar Schmidt Lõuna-Eesti PK
8. Aivar Lai Lõuna-Eesti PK
9. Helbert Ilosaar Lõuna-Eesti PK
10. Peeter Moora Põhja Politseiprefektuur
11. Andres Uusjärv Põhja-Eesti PK

PÄÄSTETEENISTUSE MEDAL

1. Heino Priimägi AS Kalev
2. Aili Kukumägi IF Eesti Kindlustus
3. Toomas Suurvärav Sandman Grupp
4. Priit Pella Kidde Eesti
5. Helgi Juhandi Häirekeskus
6. Heiki Soodla Sisekaitseakadeemia
7. Tambet Kütt Lõuna-Eesti PK
8. Rein Olep Lõuna-Eesti PK
9. Mikk Luuk Lääne-Eesti PK
10. Andres Raamat Lääne-Eesti PK
11. Kuldar Miidu Lääne-Eesti PK
12. Ervet Sahtel Lääne-Eesti PK
13. Janek Press Lääne-Eesti PK
14. Kalev Merimaa Lääne-Eesti PK
15. Anatoli Stepanenko Põhja-Eesti PK
16. Pavel Naboitšenko Põhja-Eesti PK
17. Jaanus Jaago Põhja-Eesti PK
18. Gert Teder Põhja-Eesti PK

ELUPÄÄSTJA MEDAL

1. nooremleitnant Tarmo Must (III klassi medal) Lennubaas
2. nooremleitnant Valmar Vingisaar (III klassi medal) Lennubaas
3. nooremleitnant Ivar Värk (III klassi medal) Lennubaas
4. nooremveebel Lauri Tooding (III klassi medal) Lennubaas
5. seersant Mario Ziugand (III klassi medal) Lennubaas
6. Valvi Väli (III klassi medal) Lõuna-Eesti PK
7. Rita Väli (III klassi medal) eraisik
8. Margit Mumm (III klassi medal) eraisik (õpilane)
9. Einar Klaas (III klassi medal) Lääne-Eesti PK
10. Mihkel Itäl (III klassi medal) Lääne-Eesti PK
11. Ivo Siska (III klassi medal) Lääne-Eesti PK
12. Jaak Kabral (III klassi medal) Lääne-Eesti PK
13. Vadim Pamortsev (II klassi medal) Ida-Eesti PK
14. Dmitri Andrejev (II klassi medal) Ida-Eesti PK
15. Mihhail Judin (III klassi medal) Ida-Eesti PK
16. Aleksandr Gontšarov (III klassi medal) Ida-Eesti PK
17. Tõnu Leesnurm (II klassi medal) Ida-Eesti PK
18. Aavo Kütt (II klassi medal) Ida-Eesti PK
19. Ruslan Kurilov (III klassi medal) Ida-Eesti PK
20. Igor Zahharov (III klassi medal) Ida-Eesti PK
21. Juri Dõtjatev (III klassi medal) Ida-Eesti PK
22. Anatoli Komarov (III klassi medal) Ida-Eesti PK
23. Lev Zagžetskas (III klassi medal) Ida-Eesti PK
24. Dmitri Ivanovski (III klassi medal) Ida-Eesti PK
25. Avo Napast (III klassi medal) Põhja-Eesti PK
26. Sergei Bergech (III klassi medal) Põhja-Eesti PK
27. Aleksandr Stepušin (III klassi medal) Põhja-Eesti PK
28. Rekmar Vaarma (II klassi medal) Põhja-Eesti PK
29. Toomas Ehanurm (III klassi medal) Põhja-Eesti PK
30. Jevgeni Illamaa (II klassi medal) Põhja-Eesti PK
31. Oleg Korentšuk (III klassi medal) Põhja-Eesti PK
32. Roman Razumovski (III klassi medal) Põhja-Eesti PK
33. Jevgeni Tomingas (III klassi medal) Põhja-Eesti PK
34. Sergei Mihhailov (II klassi medal) Põhja-Eesti PK
35. Sergei Olar (II klassi medal) Põhja-Eesti PK

su suitsu täis, suunas sündmuskohale sõitnud Lilleküla keskkomando rühma-peakirik Gert Teder suitsusukelduskolmiku trepikotta. Sellesse kolmikusse kuulunud päästjad Toomas, Jevgeni ja Rekmar leidsid ühe korteri ukse eest liikumisvõimetu ja vingumürgituse tunnustega mees-terahva ning töid ta välja. Majaelanikelt saadi teada, et korteris peaks elama ka naisterahvas. Nüüd tungisid põlengukoldesse vahepeal kohale jõudnud Kopli tugikomando päästjad Sergei ja Oleg. Tuginedes naabritelt saadud infole, leidsidki päästjad korterist kannatanu ja töid ka tema välja. Samal ajal rahustati maja suitsuga täitumisest ärevusse sattunud teise trepikoja elanikke ning kustutati ka maja pööningut, kuhu tuli oli jõudnud levida.

Vaid rühmapeakirik Gert Tederi taktikalisel õiged otsused ning päästjate kiire professionaalne tegutsemine päästis sel korral kaks inimest.

SERGEI MIHHAILOV SERGEI OLAR

2006. aasta 30. oktoobril sai Kopli tugikomando väljakutse Sitsi tänaval puhkenud tulekahjule, kus põles kahekorruselise puumaja esimene korrus. Saanud meeskonnavanemalt korralduse suitsusukeldumiseks, sisenesid päästjad – kaks Sergeid – põlevasse korterisse, et leida kannatanu ning lokaliseerida tulekollu. Põles korteri köök. Kannatanu, kes oli saanud juba suitsust tervisekahjustusi ning oli teadvuseta, leidsid päästjad aga köögi taga asuvast toast ja viisid ta kiiresti õue värskesse õhu kätte. Pärast tulekahju lokaliseerimist alustati ka kõrvalasuvate korterite kontrolli, mille tulemusena evakueeriti suitsualast veel kaks inimest, neist üks puudega. Kopli tugikomando päästjate oskuslik ja kiire tegutsemine päästis taas ühe inimese elu.

ROMAN RAZUMOVSKI JEVGENI TOMINGAS

Tänavu aasta 2. jaanuaril sai Tallinna Kesklinna Keskkomando hädaabikutse Kunderi tänavale, kus põles viiekorruselise elumaja viimase korruse üks korter. Tutvunud olukorraga, otsustas rühma-peakirik Sergei Menkov anda korralduse alustada tulerünnakut trepikoja kaudu ja samal ajal püstitada ka autoreedel põlevasse korterisse jäänud inimeste päästmiseks ning põlengu kustutamiseks. Redelilt esimese veejoo põlevasse korterisse suunanud päästjad Roman ja Jevgeni töid sama redelit kasutades viiendalt korruselt alla ka tuleõksu jäänud korteriperemehe, kelle tee välisukse ni tuli oli ära lõiganud. Ülejäänud korteris viibinutel õnnestus evakueeruda siiski trepikoja kaudu.

Päästjate enesekindel ja kartmatu tegutsemine päästis inimest ka sel korral.

Kõrged autasud väliskolleegidele

Tänavu said Päästeteenistuse kõrged aumärgid – Kuldristid – ka kolm väliskolleegi, kes on aastate jooksul palju aidanud kaasa Eesti päästeteenistuse arendamisel.

PENTTI PARTANEN
Soome Siseministeriumi
päästeteenistuste
osakonna direktor

Alates 1990-ndate aastate algusest on Pentti Partanen aktiivselt abistanud Eestit päästeala arendamisel. Tänu temale loodi esimesed Eesti-Soome päästealase kontaktid kõrgel tasemel. Pentti Partanen on osalenud kahe riigi paljude ühisürituste, sealhulgas ka rahvusvahelise õppuse VARES 2002 ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Tema osavõtul said mitmed Eesti päästeteenistused humanitaarabina tuletõrjeautosid ja muud varustust. Partaneni osalemisel tekkisid ja arenevad tihedad ja tõhusad koostöösidemed Väike-Maarja Päästekooli ja Kuopio Päästekolledži vahel. Partanen on toetanud ja abistanud Päästeteenistuse ametit Euroopa Liidu astumise ajal, samuti ka mitmes muus rahvusvahelistes algatustes, nagu näiteks Läänemere riikide elanikkonnakaitse peadirektori regulaarse koostöö, mille toimumise ideega tulid Eesti ja Soome koos välja. Tänu Partanenile on Eesti mitmel korral saanud kiire ja efektiivse abi hädaolukorras, näiteks 2006. a. metsatulekahjude ajal. Ta

külatab tihti Eestit ja tunneb suurepäraselt meie päästeteenistuse arenguid.

Eesti Vabariigi Presidendi otsusega 09.02.1998. a. on Pentti Partanen autasustatud Eesti Punase Risti II klassi teenetemärgiga.

Partanen on kõige kauem Euroopa Liidus oma ametikohal olnud elanikkonnakaitse peadirektor.

IVAR RÖNNBÄCK
Rootsi Päästeteenistuse (SRSA)
peadirektori asetäitja

Ivar Rönnbäck töötab Rootsi Päästeteenistuses juba üle 20 aasta. Alates 1992. a. on ta aktiivselt abistanud Eestit päästeala arendamisel. Ta oli üks esimesi Eesti-Rootsi päästealaste kontaktide loojaid ning on osalenud paljude koostööde ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Rönnbäck oli välja töötanud ja rakendanud Eesti päästeteenistuse abistamisstrateegia 90-ndate aastate alguses. Tema vahetult osavõtul said mitmed Eesti päästeteenistused humanitaarabina saanud tuletõrjeautosid ja muud varustust. Koostöös Eesti ja Rootsi kolleegidega osales Rönnbäck Eesti päästeteenistuse ja päästealase koolituse mudeli välja töötamisel. Ta pakkus välja ja juhtis mitu pika- ja lühiajalist koostööprojekti, mille üldtulemuseks oli Eesti päästeala arendamine, parendamine ja täiustamine. Tema algatusel ja eestvedamisel said pal-

ju Eesti päästjad oma esimesi kogemusi Lääne teenistuse mudelist just Rootsis, küllastades sealset päästeteenistust ja koole, viibides seal erinevatel kursustel ja koolitustel.

ROLAND NILSSON
Rootsi Päästeteenistuse (SRSA)
analüütik

Roland Nilsson töötab Rootsi Päästeteenistuses 1978. aastast. Alates 1992. aastast on ta olnud aktiivselt abiks Eesti päästeala arendamisel, olles üks esimesi Eesti-Rootsi päästealaste kontaktide loojaid ning osalenud paljude koostööde ettevalmistamisel ja läbiviimisel. Nilsson osales Eesti päästeteenistuse abistamisstrateegia rakendamisel 90-ndate aastate alguses. Tema vahetult osavõtul sai Eesti päästeteenistus humanitaarabina saanud tuletõrjeautosid ja muud varustust. Nilssoni toel said paljud Eesti päästjad oma esimesi kogemusi Lääne teenistuse mudelist just Rootsis, küllastades sealset päästeteenistust ja koole, viibides seal erinevatel kursustel ja koolitustel. Tänu Nilssoni toel on Eesti-Rootsi päästealaste suhted läbi aegade olnud tihedad, sõbralikud ja ülimalt efektiivsed. Roland Nilsson oli nende välispartnerite seas, kes aitasid muuta Eesti päästeteenistuse koostööks, tõhusaks ja igati arvestatavaks riiklikuks asutuseks.

Kuidas edasi?

Kas me suudame Eestis välja arendada ühtsetel põhimõtetel töötava päästeteenistuse või on meil mõne aja pärast Põhja-, Lõuna-, Ida- ja Lääne-Eesti Päästeteenistus?

AIN KARAFIN

Päästeameti peadirektori asetäitja

Eesti otsib oma Nokiat. Mõni aasta tagasi moodustati Eesti Ühiskondliku Leppe Sihtasutus, et suurendada konkurentsivõimet ja ühiskonna sidusust. Eesmärgiks on euroopalikult jätkusuutlik, tasakaalustatud, majanduskasvul põhinev, turvaline ja säästvalt arenev ühiskond, et Euroopa Liidu liikmena olla sama edukas kui Iirimaa. Minu meelest on positiivne, et sihtasutus loodi, kuid ühisosa on senini leidmata. Ehk on võimetus teha koostööd ja jõuda kokkuleppele lihtsalt ühiskonna teatud arengueta-pile iseloomulik?

Samalaadseid arengutendentse on märgata ka päästeteenistuses. 1. märtsil täitub aasta nelja regionaalse päästeteenistuse moodustamisest. Kas me võime nüüd tõdeda, et päästeala ümberkorralduste üks peamine eesmärk – tagada päästeala tasakaalustatud areng tsentraliseeritud süsteemi kaudu – on saavutatud? Ma arvan, et oleme sinnapoole teel, kuigi oodatust väiksema tempo ja tulemustega.

KÜSIMUSED, MIS VAJAVAD ÜHIST SEISUKOHTA

Esitan alljärgnevalt ühe loetelu probleemidest, millele on olnud keerukas ühist seisukohta leida:

1) Milline peaks olema palgapoliitika – kas päästetööde valdkonnas on palga põhiliseks komponendiks valmidus või väljasõitude arv, kui

palju peaks olema komandode palgatasemeid, kas eri valdkondade palgatasemed peaksid olema võrdsed, millistel põhimõtetel maksta lisatasu?

2) Kes töötajatest on päästeteenistujad, kes mitte (nt haldusteenistus)?

3) Kuidas klassifitseerida komandosid – on komandodel kolm, neli või mingi muu arv klasse?

4) Milline on "õige" päästeauto, kas linna ja maale on erinevaid autosid vaja?

5) Päästjate kvalifikatsioonitase – kui palju neid on ja kuidas korraldada atesteerimist?

Lisan siia mõne klassikalise küsimuse:

1) Kas depoohoonel peab torn olema?

2) Millised on õiged vaheriietuse püksid – kas dressid või muust riidest ja teise löikega püksid?

3) Mis on tulekahju – kas kontrollimatu põlemine väljaspool spetsiaalselt tulekollet ning kas väiksemaid tulekahjusid peaks nimetama põlenguteks?

4) Kuidas klassifitseerida objekte tuleohutusjärelvalve töötajate töö arvestamisel?

Küsimusi sai palju. Lugejad võivad seda loetelu pikendada enda arvates siiani lahendamata või sobimatu lahendusega probleemidega. Moodustame töögrupe, komisjone. Arutame, vaidleme, tõestame, igaüks seisab oma lahenduse eest. Samas tuleb leppida tõsiasjaga, et kõiki rahuldavatele otsustele pole alati võimalik jõuda.

Seetõttu ollakse otsuse vastuvõtmisel sageli pahased, kui tulemus ei rahulda meid täielikult või osa ettepanekuid on jäänud arvestamata. Nagu ühel hiljutisel kohtumisel päästeteenistuses tõdeti: "Uus väljasõidukord on üldiselt hea, kuid osa meie soovidest on jäänud arvestamata. Meie esindaja kõiki ettepanekuid ei arvestatud. Kas oleks võimalik väljasõidukorras teha meile erandeid?"

Loomulikult tuleb vaielda ja arutada, et leida parim lahendus. Kuid selge on ka see, et kõiki ettepanekuid ei saa lõplahendusse lülitada.

da, sellist tulemust ei ole võimalik saavutada. Otsustada aga tuleb, et edasi liikuda.

PARIMAD OTSUSTAMISE VIISID

Pakun kaks otsustamise käiku:

- Otsustamine täieliku nõustumise põhimõttel: kõik meeskonnaliikmed nõustuvad otsusega. See on loogiliselt parim otsustamise meetod, mida kahjuks on võimalik harva rakendada.

- Otsustamine konsensuse põhimõttel: konsensuse loomiseks valitakse alternatiivide hulgast ilmse ülekaalu saanud variant. Kõik vastuseisjad saavad oma arvamust avaldada. Iga meeskonnaliige peab tundma, et tal oli võimalik oma mõtted välja öel-

da. Eriarvamused aitavad paremat otsust teha, sest nad suurendavad teabe hulka. Aktsepteerime ülekaalu nõusoleku saanud lahendusi ja asume neid ellu viima, mitte ei aruta pidevalt kõiki probleeme.

TULEMUSLEPINGUD

Kõiki probleeme ei ole võimalik korraga lahendada. Paneme nad järjekorras ja hakkame lahendama. Selleks sõlmib päästeamet 2007. aastal esimest korda päästeteenistusega tulemuslepingud. Plaanime lepingud allkirjastada veebruaris jooksul. Järgnevatel aastatel peaks kokkulepped sõlmima detsembris.

Mis on lepingute eesmärk?

1) määratleda päästeteenistuse osalus päästeala 2007. aasta tegevuskava täitmisel;
2) leppida kokku päästeteenistuse eesmärkides ja tegevuses;
3) määrata kindlaks oodatav tulemus.

Sellisel tegutsedes on meil kõigil selge, millised on eri asutuste ülesanded, kes mille eest vastutab ja mida me tahame sel aastal päästealal saavutada.

Eesti vanasõna ütleb: "Parembette kõnelda ku perrä tõrelda."

Kas me võime nüüd tõdeda, et päästeala ümberkorralduste üks peamine eesmärk – tagada päästeala tasakaalustatud areng tsentraliseeritud süsteemi kaudu – on saavutatud?

Teenistusmudel – päästetööde valdkonna arendamine

Eelmisel aastal teatas Päästeamet, et pärast päästeasutuste administratsiooni tasandil tehtud muudatusi hakkame analüüsima päästetööde tasandit ning valmistuma sealseteks muudatusteks. Järgnevalt tutvustame loodava teenistusmudeli põhisuundi.

Alo Tammsalu

Päästeameti peadirektori asetäitja

Selle käivitamine on eelkõige tingitud keskkonna kiirest arengust ning ühiskonnas toimuvatest muutustest. Enamik päästetööde tegemise teenistuskonnale esitatud nõudeid on kehtestatud üheksakümnendatel aastatel valitsenud olukorrast lähtudes ning päästeasutuste maakondlikku ülesehitust arvestades. Kümne-viieteistkümnede aastaga on aga Eesti majandus, demograafiline olukord ning paljud muud meie tööd mõjutavad näitajad märkimisväärselt muutunud. Tööd otsides on paljud inimesed kolunud linnadesse elama, muutunud on tööstuspiirkonnad, tekkinud uued sadamad ja elamurajoonid, teisenenud riskid eri piirkondades. Samuti on muutunud inimeste nõudmised avaliku sektori teenustele, sealhulgas päästeteenusele.

Praeguseks on Päästeamet koos päästekeskustega põhjalikult analüüsinud päästetööde valdkonda. Analüüsis käsitleti olemasolevate komandode väljasõitude koguarvu, väljasõite hoonete tulekahjudele, komandode väljasõidupiiirkondades elavate inimeste arvu ning väljasõidupiiirkondade riske. Väljasõidupiiirkonna riskideks peeti ohtlike ettevõtete olemasolu ning nende arvu, üks kord aastas tuleohutusjärelvalve kontrollitavate objektide arvu, met-sa ning maastiku tuleohuklasse. Transpordiriskidena võeti arvesse sadamaid, raudteetransiiti ning liikluskoormust ja liiklusõnnetuste sagedust väljasõidualasse jäävatel teedel. Lisaks eeltoodule võeti riskide määramisel arvesse ka rahvaarvu hooajalist muutust väljasõidupii-

konnas (turismi-, suvitusalaad jne). Komandode väljasõidupiiirkondade määramisel võeti aluseks AS-ilt Regio Eesti tellitud logistiline kaart, mille alusel ka uued väljasõidupiiirkonnad kinnitati. Väljasõidupiiirkondade määramise aluseks on lähimaprintsip. Eelkirjeldatud analüüs võetaksegi aluseks uue päästetööde teenistusmudeli loomisel.

Teenistusmudeli loomise eesmärk on kujundada Eestis päästetööde kui teenuse osutamise optimaalne tase, mis oleks tasakaalus piirkondlike riskide, õnnetuste toimumise sageduse ja töenäosusega, kogukonna ootuste ja finantsvõimalustega. Selle saavutamise sõltub päästetööde juhtimisstruktuuride, olemasolevate riiklike päästekomandode ning vabatahtlike organisatsioonide ja kaasatavate li-

sajõudude õigest paiknemisest ja valmisolekust. Määravateks teguriteks on töökorraldus ning päästeoperatsioonide lahendamise võimekus.

Seejuures lähtutakse faktist, et töövõimelisi inimesi jääb Eestis järjest vähemaks, mistõttu me ei saa oma organisatsiooni tugevdamisel panustada isikkoosseisu suurendamisele, vaid peame tõhustama töökorraldust ning rohkem tegelema olemasolevate töötajate koolitamisega ja motiveerimisega.

Teenistumudeli loomine on sel aastal otsustatud jagada kahte etappi:

I ETAPP

Päästemeet koos Sisekaitseakadeemia Päästekolledžiga vaatab üle olemasolevate riskide hindamise alu-

Uue teenistumudeliga ei kaotata ühtegi komandot, kuid muudetakse neile esitatavaid nõudeid (isikkoosseisu suurus, koolitus, töökorraldus ja varustus).

sed ning vajadusel täpsustab senist metoodikat. Seejärel reastatakse komandod ülal kirjeldatud näitajate alusel pingeritta ning jaotatakse kolme või nelja kategooriasse, millel on eri nõuded isikkoosseisu suurusel, võimekusele, töökorraldusele jms. Praegu on päästemeeskonna ööpäevane valmisolek sündmuskohal tegutse-

miseks tagatud peamiselt komandos pidevas valmisolekus olevate täistööajaga töötavate päästeteenistujatega. Uus teenistumudel võimaldab aga õnnetuste toimumise suurema riskitasemega piirkondades kasutada ka kombineeritud töökorraldust. See tähendab, et valmisolekut sündmuskohal tegutsemiseks on võimalik tagada ka täistööajaga töötavate inimeste koduste valvete, osalise tööajaga töötavate päästeteenistujate või teiste kaasatavate isikutega. Sellest tulenevalt jagatakse Eesti territoorium riskipiirkondadeks ning päästemeeskonna ööpäevane valmisolek ning võimekus seatakse vastavusse piirkonna riskide ning õnnetuste toimumise tõenäosusega. Eelduseks võetakse seejuures asjaolu, et sama raskusastmega õnnetusele reageeriks kõikjal Eestis ühepalju päästjaid. Selle ideoloogia elluviimise esimene samm on Päästemeet peadirektori kinnitatud ühtne väljasõidukord, mille alusel koostavad päästeskused oma väljasõiduplaani (hakkab kehtima alates 01.04.2007).

Lisaks uuele töökorraldusele ning valvekoosseisude optimaalsuuruste määramisele on esimeses etapis kavas määratleda võimalike uute komandode paiknemise põhimõtted ja alused. See samm on vajalik, kuna olemasolev komandode võrgustik ei arvesta viimasel kümnendil Eestis aset leidnud suuri muutusi (suurlinnade ümber tekkinud elamupiirkonnad, uued tööstusalad jne). Komandode asukohta määramisel võetakse aluseks eespool kirjeldatud riskide hindamine, väljasõitude statistika ning ministereeriumide ja suuremate kohalike omavalitsuste tehtud rahvastiku paiknemise, liikluskorrumuse ning kriitilise infrastruktuuri prognoosid, millest sõltub tulevikus päästetööde teenuse pakkumine.

Teenistumudeli loomise esimeses etapis on kavas täpsustada ka II tasandi päästetööde juhtimise (korrapidamisteenistuste) valmisolekut ning paiknemist. Selle aluseks on varasemate väljasõitude statistika ning tänava kinnitatud väljasõidukord, mille põhjal saab edaspidi paika panna korrapidamisteenistuste töömahu ning valmisoleku nõuded.

Eelmisel aastal jagati kõik riiklikud päästekomandod senise töökoormuse ning väljasõidupiirkonna riskide alusel kolme palgarühma, mis on selle aasta palga kujunemise üks alus. See oli küll esimene samm uue teenistumudeli suunas liikumisel, kuid ei ole saajaprotsendiliselt seotud ning samane kehtestatava teenistumudeli komandode kategooriatega.

Teenistumudeli I etapi valmimise tähtaegu juuni 2007.

II ETAPP

Teise etapi üldeesmärk on määratleda päästetööde liikide teenusstandardid ning teenust pakkuvate koosseisude võime seda teha.

Esmalt püütakse selgelt määratleda päästeteenusena pakutavad tegevused. See toob selguse päästeteenistusele endale, meie partneritele, samuti teenuse tarbijatele. Teisalt lihtsustab see oluliselt päästetööde valdkonna eelarve, koolituse ja töövahendite soetamise planeerimist.

Seejärel määratletakse ka päästeteenistuste võimekus eri päästetööde tegemisel. Võimekuse määramisel võetakse aluseks päästeteenistujate arv ning koolitustase, päästetööde tegemiseks kasutatav eritehnika ning varustus. Võimekuse arendamise aluseks on piirkondlikud riskid, varasemate väljasõitude statistika ja riigieelarvelised võimalused.

Päästemeeskondade võimekus teenuseliikide osas jaguneb praeguse nägemuse põhjal kolmeks:

- vastav võimekus puudub – päästemeeskonnal pole vastava teenuseliigi pakkumiseks piisavalt inimesi, napib oskusi või puudub erivarustus;
 - esmane võimekus – päästjate arv, koolitus ja erivarustus võimaldavad sündmuskohal teha esmaseid toiminguid (näiteks keemiliste ainetega toimunud õnnetuse korral olukorda adekvaatselt hinnata, vajalikku abi kutsuda, teha ettevalmistusi keemiasukeldumiseks ning toetada põhivõimekusega päästemeeskonda näiteks degaseerimisel);
 - põhivõimekus – päästemeeskond on kas iseseisvalt või koos saabunud lisajõududega võimeline lahendama tekkinud olukorra.
- Teises etapis on kavas määratleda ka riiklik ja regionaalne võimekus suuremahuliste ja lisajõude nõudvate päästetööde tegemiseks.

KOKKUVÕTE

Uus teenistumudel vastab järgmistele küsimustele – kus piirkonnas, millist teenust ja kuidas päästeasutused pakuvad? Selle juures arvestatakse riigi sisejulgeoleku suundi ning riigieelarvest eraldatava raha eest saadavat. Teenistumudeli loomise puhul on kesksel kohal teenuse tarbijad ehk Eesti elanikud ja siin viibivad külalised.

Uue teenistumudeliga ei kaotata ühtegi komandot, kuid muudetakse neile esitatavaid nõudeid (isikkoosseisu suurus, koolitus, töökorraldus ja varustus). Samuti integreeritakse päästetööde juhtimisstruktuurid, olemasolevad ja loodavad komandod, vabatahtlikud organisatsioonid ning kaasatavad isikud ühtsesse päästeteenuse võrku.

TULEOHUTUS MEIE IGAPÄEVAELUS

Valesti komplekteeritud ja paigaldatud küttesüsteem põhjustab tulekahju

Uues rubriigis "Tuleohutus meie igapäevaelus" kajastame tuleohutuse temaatikat meie kodudes. Samuti seda, mida iga päästetöötaja võiks teada või peaks teadma tuleohutusjärelvalve tööst ning tuleohutusest üldse. Selles numbris vaatleme küttesüsteemide tuleohutust.

RAIT PUKK

tuleohutuse planeerimise ja analüüsi talituse juhataja

Rubriigi peamine eesmärk on anda praktilisi nõuandeid nii oma kodu kui ka kodukandi tuleohutuse kujundamiseks, sest järjest suurenevas tootevalikus on küllaltki raske orienteeruda ning häid lahendusi leida.

Milline kamin koju paigaldada, kas pulberkustuti on parim valik, miks metallist moodulkorstendega majades on nii palju tulekahjusid, millist suitsuandurit koju paigaldada, kas meie korterelamut soojustatakse õigesti, milline peaks olema korteri välisukse – neile ning paljudele teistele küsimustele püüame nüüd ja edaspidi jõudumööda vastata.

KÜTTESÜSTEEMIDE TULEOHUTUS

Aasta alguses algas ennetuskampaania "Kodu tuleohutuks", mille üks läbiv ja vahest ka kõige kuumem teema on küttesüsteemide tuleohutus. Sellega siis alustamegi oma artikliseeriat. Küttesüsteemide ohutust projekteerimisel ja ehitisse paigaldamisel reguleerivad projekteerimisnormid EPN 10.4 ja 10.5 ning Eesti standard EVS 812-2:2002 "Küttesüsteemid".

Viimane standard on sisuliselt kahe eelnimetatud projekteerimisnormi kokkuvõte. Kahjuks on eelnimetatud normid ja standard vananenud ega kajasta praeguse, kauplustes pakutava tootevaliku enim levinud probleemi – küttesüsteemi komplekteerimise ohutust. Kauplustes müüdiv kütteseadme ja korsten ei sobi tihti omavahel kokku. Varem levinud rusikareeglid sageli enam ei kehti ja iga üksikjuhtumit tuleb vaadelda eraldi.

Tänavu jõustuv uus standard EVS 812-3:2007 "Küttesüsteemid" peaks need probleemid lahendama. Sel aastal uuendatakse ka küttesüsteemide hooldamist ja korrashoidu reguleerivat siseministri määrust. Muudatuste eesmärk on täpsustada omaniku ja korstnapühkija kohustusi ja vastutust küttesüsteemi korrashoiul, loomaks senisest paremaid võimalusi riikliku sunni rakendamiseks küttesüsteemide tuleohutuse tagamiseks.

Kui küttesüsteemis (vt joonis 1) on valesti valitud või paigaldatud korsten (joonisel näidatud nr 1), ühenduslõõr (joonisel näidatud nr 10) ja kütteseadme (joonisel näidatud nr 11), siis varem või hiljem on põhjust karta tulekahju. Kõik need kolm komponenti moodustavad ühtse koos toimiva terviku.

Küttesüsteemi ohutu hoonesse paigaldus algab selle õigest komplekteerimisest kaupluses. Üle-eelmisel aastal alustasid tuleohutusjärelvalve ametnikud koostöös tarbijakaitse töötajatega reide kauplustesse, et selgitada välja, kas kauplajatel on vastav oskusteave. Reidide tulemus oli masendav, arvestades asjaolu, et küttesüsteemide puhul soovitati osta kõike, mis mõõdetult omavahel kokku sobisid. Tegelikult on kütteseadme ja korstna komplekteerimine keerukam kui kütteseadme väljundtoru mõõdule vastava läbimõõduga korstna leidmine. Praegu pakutakse kauplustes enamasti plokkidest laotavat Fibo korstent (pilt 2), korstnaplokki (pilt 3) ja metallist moodulkorstent (pilt 4). Ideaaljuhul valitakse esmalt meelepärane kütteseadme, seejärel sellega sobiv korsten.

MILLEST LÄHTUDA KÜTTESADME VALIKUL?

Eluruumidesse kütteseadet valides tuleks eelkõige lähtuda selle kasutusotstarbest. Järgnevalt kolm valikukriteeriumit:

- Kütteseadme on nn disainielement, vähesel määral soojendab ka ruumi – metallist kerged kaminad. Kasutatakse majas, kus ruumide kütmine on lahendatud muul viisil, näiteks keskküttega (vt pilt 5).

- Kütteseadme on ruumi kütteks, teeb ruumi kiirelt soojaks – õhkküttekaminad, Bullerjan. Nende seadmete puuduseks on tule kustumisel ruumi kiire jahutamine. Sobivam hea soojapidavusega hoonetes (vt pilt 6).

- Kütteseadme soojendab ruumi ühtlaselt ja pikka aega – massiivsed ahjud. Piiranguks on asjaolu, et vahelae peavad kannatama ahju raskust (vt pilt 7).

Oluline on ka arvestada, millised on kütteseadme paigaldamise võimalused:

- kas korsten on olemas või see tuleb paigaldada;

- kui korsten tuleb paigaldada, siis mis võimalused selleks on (väljaspool hoonet, hoone sees);

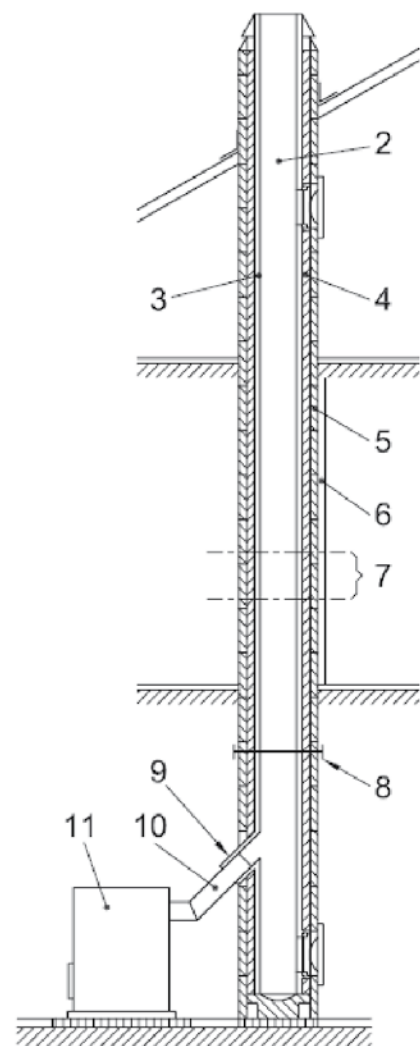
- kas kohalik omavalitsus annab kirjaliku nõusoleku küttesüsteemi ehitisse paigaldamiseks;

- kui nõutav on kaasomanike nõusolek, siis kas nad on nõus;

- kas toas on piisavalt ruumi kütteseadmele, sh ka ohutuskujale;

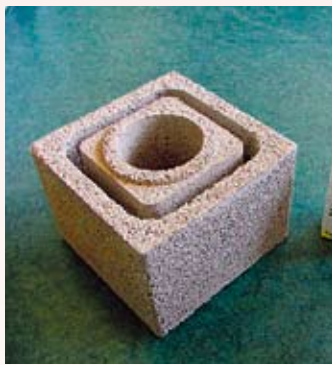
- kas vahelagi kannatab kütteseadme raskust.

joonis 1: küttesüsteem

pilt 2: Fibro korsten

pilt 3: korstnaplokk

pilt 4: metallist moodulkorsten

pilt 5: metallist kergkamin

pilt 6: õhkküttekamin

pilt 7: ahi

pilt 8: toote ja tootja informatsioon

pilt 9: toote ja tootja informatsioon

KÜTTESEADE PEAB SOBIMA KORSTNAGA

Olles endale kamina välja valinud, peaksite ka veenduma, et see korstnaga sobib, või siis valima sellise korstna, mis kaminaga sobib. Selleks tuleb tutvuda kütteseadme passiga, millest saab muu hulgas teada kütteseadme väljundgaaside temperatuuri normaalsel kütmisel. Igal kütteseadmel on see erinev. Näiteks kaminatel jääb see tavaliselt alla 450 °C, ahjudel alla 350 °C, saunakeristel on see kuni 700 °C ja gaasikateldel alla 80 °C. Kui kütteseadme väljundgaaside temperatuur on teada, siis saame hakata valima korstent. Esimene valikukriteerium on korstna temperatuuriklass, mis ei tohi olla madalam kui kütteseadme väljundgaaside temperatuur. Temperatuuriklassi leiab korstnalt (vt pildid 8–9) või poes kaasa antavast dokumendist. 8. pildil olev korsten on temperatuuriklassiga 600 °C (tähistus T600) ja 9. pildi korsten kannatab kuni 450 °C temperatuuri. Madalaim korstna

KÜSI NÕU KORSTNAPÜHKIJALT

Kui korsten on majas juba olemas ning te soovite paigaldada koju kamina või mõne muu kütteseadme, siis on põhimõtteliselt kaks võimalust:

1. Olemasolev korsten on vana. Esmalt tuleks pöörduda kutselise korstnapühkija poole, kes selgitab välja, kas plaanitav suitsulõõri kasutuselevõtt on võimalik ja ohutu. Korstnapühkija peaks andma vastu- sed järgmistele küsimustele.
 - Kas olemasolevat lõõri saab kasutada suitsulõõrina?
 - Kas see lõõr on juba kasutuses või mitte? Kui on, siis kes (mis korter) seda kasutab?
 - Milline on korstnasse suunduva kütteseadme väljundgaaside lubatud temperatuur?
 - Kas planeeritav kütteseadme sobib olemasolevale korstnale?
 - Kas kütteseadme valikul tuleb arvestada erinõudeid?
- Kui korstnapühkija on andnud kütte-

Kui paigaldada saunakerisele (väljundgaaside temperatuur on 600 °C) korsten, mille temperatuuriklass on 450 °C, siis üldjuhul ei pea kaua tulekahju ootama. Ometi on see kõige enam levinud viga, mis küttesüsteemi komplekteerimisel tehakse.

temperatuuriklass on 80 °C. Kui paigaldada saunakerisele (väljundgaaside temperatuur on 600 °C) korsten, mille temperatuuriklass on 450 °C, siis üldjuhul ei pea kaua tulekahju ootama. Sellise korstna välispinnal vahelae soojustuse sees mõttes võib temperatuur olla üle 200 °C, kuigi lubatud on 70-80 °C.

Ometi on see kõige enam levinud viga, mis küttesüsteemi komplekteerimisel tehakse. Sellisel juhul on peamine tulekahju tekke koht vahelae ja katuse läbiviiki, kus korstnal puudub jahtumise võimalus.

Järgmine oluline kriteerium on tahmapõlengukindlus. Seda näitab 8. pildil tähis G100 ja 9. pildil G20. G-täht näitab, et korstnal on tahmapõlengukindlus ja sellele järgnev arv näitab põlevmaterjalide nõutavat kaugust korstna välispinnast millimeetrites. Kui korsten on tähistatud G asemel O-tähga, siis puudub tal tahmapõlengukindlus. Sellised korstnad on mõeldud näiteks gaasikateldele. Kui need kaks nõuet on täidetud, siis olete vältinud ligi 90% nendest komplekteerimisvigadest, mida tehakse korstna valikul.

seadme paigaldamiseks oma kirjaliku heakskiidu, võib alustada meelepärase või siis korstnapühkija ette antud kriteeriumite vastava kütteseadme paigaldamisest.

2. Korterile või elamule on ehitaja ette näinud nn kaminavalmiduse: Korstna välispinnalt tuleb otsida toote ja tootja kohta informatsiooni (vt pildid 8 ja 9). Kui korstna välispinnal puudub selgelt eristatav info korstna valmistaja ja toote enda kohta, siis tuleks seda infot otsida ehitusdokumentidest või pöörduda kutselise korstnapühkija poole ning paluda hinnangut punktis 1 loetletud küsimustele.

Kütteseadme paigaldamisel on ka oluline teada selle ruumivajadust, mille määravad suures osas seadme ohutuskujad. Ohutuskujad sõltuvad sellest, kui kuumaks läheb kütteseadme soojust kiirgav välispind. Kui tootja ei ole ohutuskujasid märkinud, siis arvestatakse need hinnangu järgi. Hinnangu andmisel on abiks eespool mainitud projekteerimisnormid ja standard, kus on soovituslikud ohutuskujad kirjas.

Järgmises Häire 112 ajakirjas anname ülevaate sellest, mida teha, kui soovite paigaldada uut või asendada vana küttesüsteemi, mis ametkondadega tuleb selleks suhelda ja miks selline bürokraatia on vajalik. Kirjutame, milline on küttesüsteemi projekt, milleks seda on vaja ja kuidas peaks asja ajama, et kõik oleks kooskõlas seaduste ja hea ehitustavaga.

Riskid tuleb viia talutav

Eelmisel aastal andis Harju maavalitsus väljapaistva ametialase tegevuse eest teenetemärgi kolmele Põhja-Eesti Päästkeskuse töötajale, sealhulgas Arvo Sirelile Tallinna ja Harju maakonna riskianalüüside ning kriisiplaanide koostamise eest.

MAREK SIMULMAN

Põhja-Eesti Päästkeskuse pressiesindaja

Foto: Ants Raava

Kohtume päästkeskuse kriisireguleerimisbüroo peaspetsialisti erukolonel Arvo Sireliga detsembril lõpus lõrtsisel hommikupoolikul Harju maavalitsuses. Kolonel Sirel ilmub kohale õigel ajal – rüht, kõnnak ning selge kõnemaneeer viitavad sõjaväelisele taustale.

•• Milles seisneb päästkeskuse kriisireguleerijate igapäevane töö?

Õnnetusi juhtub Harjumaal pea iga päev, nii kergemate kui ka raske tagajärgedega. Keegi satub liiklusavariisse, kussagil on tulekahju... Või tuleb öösel SMS-teade, et maja põleb ja inimesed on sees. Need on tavaõnnetused, millega saavad hakkama reageerivad ametkonnad – päästjad, politsei ja kiirabi. Selliste sündmuste puhul ei ole vaja äratada kell kolm öösel üles maavanemat teatega, et keegi jäi autosse kinni või kass on puu otsas ega saa alla... [Naerab.] Tõsisemad asjad, mis võivad juhtuda, on suurõnnetused, millele reageerimine nõuab palju rohkem ressursse, kui päästjatel, politseil ning kiirabil on igapäevases töös välja panna. Need olukorrad nõuavad juba maavalitsuse, võib-olla ka vabariigi valitsuse sekkumist. See ongi hädaolukord ja meie ülesanne on riskianalüüsidega välja selgitada, millised suurõnnetused võivad Harjumaal juhtuda, kuidas neid ennetada, milliseid ressursse peab valmistama ette ja kuidas käituda, kui midagi sellist juhtub. Ühe näitena sai selleks korraldatud Pandora õppus, kus eri ametkonnad analüüsisid gripipandeemia puhkemise võimalust Harjumaal. Õppuse käigus uuriti, milline on riigi võimekus, mida peavad tegema maavalitsus ja kohalikud omavalitsused, kui gripipandeemia peaks Harjumaad tabama.

•• Kas nüüd, mil gripipandeemia stsenaarium on läbi mängitud ja toimunud praktilised õppused, võib

õelda, et ohu puhuks on reaalne tegevuskava kuskil lausahtlis olemas?

Lahendus on eelkõige probleemide tuvastamises. Me saime need teada ja neid on terve hulk. Näiteks perearstide töö korraldus. Pandemia korral seaduste järgi hädaolukorda välja ei kuuluta. Samas, kui töö- ja puhkeajaseadus jääb kehtima, siis kuidas saab perearste rakendada tööle 24 tundi ööpäevas? Selle kohta puudub seadus. Muidugi, gripipandeemia Harjumaal ei ole nii drastiline kui Tallinnas, kus on suur inimeste kontsentratsioon, tihedad kontaktid välismaalastega jne. Õppus näitas meile kätte probleemid.

•• Pandora õppus oli pikemaajalise töö tulemus – alustasite seda vist juba siis, kui lindude gripp aktuaalseks muutus?

Jah, me alustasime selle probleemaatika kallal töötamist 2005. aasta detsembris. Tegime endale selgeks võimaliku tegevuskava nõrgad küljed. Väga kerge on kirjutada kuskil kabinetis juhend või määrus, kus on kirjas, et gripipandeemia puhul tuleb moodustada kümnekilomeetrine karantiiniala... Seadust sõna-sõnalt järgides oleks tulnud piltlikult öeldes tõmmata Tallinnale aed ümber, takistamaks inimeste edasi-tagasi liikumist. Töö käigus muutusid nii mitmedki senised nägemused vastavaks reaalsele olukorrale. Meie töö seisnebki probleemide püstitamises ning analüüsi teel olukorra tõsiduse hindamises.

•• Tooge veel mõni näide. Kas probleemide püstitamisel ja analüüsil on ka käegakatsutavaid tulemusi, millest elanikkondki on otsest kasu saanud?

Näiteks oli Paldiskis üks aktsiaselts, kes käitles reegleid eirates väga ohtlikku ainet nimega ammoniumnitraat. Seal oli oht, et teatud rikumiste puhul võib kannatada pool Paldiski linna. Hakkasime sellega tegelema koos kohaliku omavalitsuse ja Harju maavalitsusega ning lõpptulemusena lõpetas see aktsiaselts aine käitlemise. See oli meie tegevuse üks praktilisi väljundeid. Muidugi,

aeg-ajalt nimetatakse meie tegevust ka paanika tekitamiseks. [Naerab.]

•• Teine kriisireguleerimise bürooga seostatav aktuaalne teema on Tallinna läbivad ohtlikud veosed. Kui tõsine see probleem on?

Küllalt tõsine. Meil on väga hea koostöö Tallinna linnavalitsuse ja Eesti Raudteega. Ameerika taustaga juhtidega (intervjuu toimumise ajal oli raudtee veel taasriigistamata) on kriisireguleerimisvaldkonnas hea asju ajada. Nemad on kasvanud üles hoopis teises keskkonnas ja neile on esimene küsimus – kuidas tagada ümbruskonna ohutus? Küsimus ei ole selles, et rongid sõidavad mööda raudteed. Raudtee on meil korralik, kiirused pole veeremkoosseisudel üle 40 km/h ja nendega probleemi ei ole. Küsimus on hoopis ohtlike veoseid sisaldavate ešelonide kaubajaamadesse kuhjumises. Näiteks üks probleemne koht on Kopli kauba- jaam, mida ümbritsevad intensiivse autoliiklusega tänavad jne. Meil oleks palju lihtsam, kui veeremkoosseisud sõidaks Ülemistelt läbi ilma Kopli kaubajaamas peatumata. Seda nõuda oleks siiski keeruline, sest siis tuleks kujundada ümber raudtee infrastruktuur. Ešelonid kuhjuvad, kuna kaubavood on suured. Mujal maailmas toimuvad ju samuti veod, aga ei Helsingis ega Stockholmis näe kuskil linna kuhjatud ešelone. Näiteks Hollandis Rotterdamis on maailma suurim terminal, mis on veoste poolest meie omadest sadu kordi ohtlikum, kuid erinevalt Kopli jaamast ei ole see sadam ehitatud kesklinna!

•• Kas ohtlikud veosed peaksid minema Tallinnast välja ja raudtee tuleks ümber ehitada?

Programmi maksimum on muidugi viia Tallinnast ohtlikud veosed välja – teha ümbersõit. Küsimus on aga selles, kas see ohutus, mis me sellega saavutame, on ka tasuv. Seda peab väga põhjalikult hindama. Igaüksused otsused peavad lähtuma ratsionaalsusest ja tuginema selgele analüüsile. Meie eesmärk on viia riskid talutavuse piirini. Kuskil ei ole räägitud ohtlike vedude täielikust likvideerimisest.

•• Teine riskantne piirkond on Muuga terminal ja selle ümbrus.

Muuga sadam on omaette probleem. Projekteerides oli Muugale ette nähtud hoopis teraviljaterminal. Keegi ei mõelnud, et sellest võib kunagi kujuneda naftaterminal. Olemasolev infrastruktuur ei võimalda kõiki riske vajalikult maandada, selle peale oleks pidanud mõtlema 1991. aastal. Eestis puuduvad tegelikult seadused terminalide ohutuse kohta. Ehitajad kasutavad kas Soome või Vene norme, lähtudes sellest, et kõik on tehniliselt korras ja midagi ei juhtu. Muugale on algusest peale kuhjatud ilma riske hindamata üksteise otsa terminale ja nende keskel paikneb ammoniumnitraadi hoidla. Kui tollal oleks olnud hädaolukorrasseadus, praegu kasutatavad riskianalüüsid ja tänaseks omandatud

use piirini

teadmised, ei oleks terminal sellisel kujul kerkinud. Muidugi, olukorra teeb kergemaks see, et terminal ei asu kesklinnas. Sadama ohualasse jäävad Viimsi valla asulad. Ammooniumnitraadi plahvatuse korral on seal tagajärjeks ohtlikud purustused. Suurte tulekahjude korral oleks riskiteguriks elanikkonda tabav mürgine suits. Sellel aastal alustas Maardu linn koostööd kohalike valdadega, valmimas on piirkonna riskianalüüsid ja mul on selle üle väga hea meel.

•• Kuidas sujub koostöö sadama ja raudteega – kas nad teadvustavad probleemi?

Nad teavad hästi oma ohte. Hea koostöö on käivitunud AS Eesti Raudteega, samuti AS Tallinna Veega. Tallinna sadam teab oma ohte, aga nad ütlevad, et ei saa midagi teha, kuna

kogu vastutus sadamas ohutuse tagamise eest lasub ohtlike kemikaalide käitlevatel operaatoritel. Kui riik ei kohusta ettevõtteid investeerima näiteks ohutusfondi, siis vabatahtlikult seda ei tehta. Paljud on arvamusel, et kui maksud on makstud, siis rohkem pole raha vaja kulutada. Me ei saa võrrelda väikest leivatehast näiteks Pakterminaliga – makse maksavad nad küll ühtemoodi, aga ohutusnõuded on kardinaalselt erinevad. Ettevõtte jaoks on küsimus selles, et kui mina pean maksma kõrgemaid makse, miks siis teised seda ei tee. Viimane Tallinnas toimunud ohtlike ainete käitlemisele pühendatud rahvusvaheline seminar näitas, et kõik käitlejad saavad vähemalt sõnades probleemist suurepäraselt aru. Aga kui me jõuame praktiliste tegudeeni, sõltub kõik heast tahtest.

•• Teie kolleegid on valdavalt sisekaitseakadeemia taustaga. Kuidas hindate nende väljaõpet?

Minu hinnangul peaks kool anda rohkem praktilisi insenerioskusi. Meie valdkonna, st kriisireguleerimise inimestel peavad olema tugevad tehnilised teadmised. Nagu vanasti öeldi – õige insener on see, kes võtab taskust lükati ja arvutab välja silla kandevõime. Arvan, et sisekaitseakadeemia on viimastel aastatel üha paremaks läinud ja selle valdkonna õpetamise tase tõuseb. Probleemiks on pigem õppejõudude puudus.

•• Loetlege viimase aja kordaminekuid.

Kopli kaubajaama ohutuse parandamine – jalakäijatele mõeldud ülekäigusillad likvideeriti, Kopli ja Ülemiste jaama parkide ümber ehitati aiad. Suur kuhjumine on üldjuhul jaamades lõppenud, kaubakoguseid püütakse hajutada. Ja loomulikult see, et kohalikud omavalitsused on hakanud probleemiga tõsiselt tegelema.

•• Kuidas hindate Tallinna ohtlikele ettevõtetele häiresignaali paigaldamise projekti?

Projekt on alles algusjärgus. Ohulokkorrast elanikkonna teavitamise kontseptsioon on siiani väljast töötamata. Kas peaksime seda tegema SMS-iga või muul viisil? Euroopas ei ole siiski sireenidest loobutud. Pooled inimesed ju ei vaata öösel SMS-i. Olen seda meelt, et tuleb ära kasutada olemasolevad sireenid. Need on täiesti töökorras. Esimene etapp nägi ette, et tuleb paigaldada

sireenid ettevõtetele, kus võib vabaneda ammoniaakloor või teised ohtlikud kemikaalid. Ei ole ju mõtet inimestele hommikul teatada, et öösel oli nende maja kohal ohtlik kemikaalipilv, pangu nüüd palun aknad kinni, kui inimesed on seda juba sisse hinganud. Sellises olukorras on vaja hetkega reageerida. Tallinna linn oli projektiga kohe nõus. Septembris toimunud katsetamise ajal selgus, et sireenid on ohualas kuuldavad.

Elanikkonna teavitamine võimalikest ohtudest peaks toimuma kolmes etapis. Esimene etapp on informeerimine, mille käigus öeldakse inimestele, millised on võimalikud suurõnnetused, kuidas need ümbuskonda ohustavad ja kuidas peaksid inimesed suurõnnetuse korral käituma. Teine etapp on alarmeerimine, mille käigus hoiatatakse, et lähiajal võib toimuda või on juba toimunud ohtlik suurõnnetus. Kolmandas etapis teavitatakse inimesi pidevalt hädaolukorra lahendamise käigust.

•• Kas Tallinna ohtlike kemikaalide käitlevatel ettevõtetele on sotsiaalne vastutustunne kogukonna ees olemas?

Nad on hakanud täitma hädaolukorras valmisoleku seadust ja keemikaaliseaduse nõudeid. Neil on kohustus elanikkonda informeerida. Ettevõtted on hakanud ka üksteist oma ohtudest teavitama. Seadused ja määrused on olemas, aga need ei käivitu enne, kui KOV-id koostöös riigiteenistustega ei põhjenda ära nende vajadust ettevõtjatele.

•• Kuidas mujal maailmas ettevõtete sotsiaalse vastutustundega on? Kas kogukonnaga tehakse tihedat koostööd?

Väga tihedalt ja heal tasemel. Rotterdami üks sadamaoperaator ütles mulle, et tema perekond on seda firmat juhtinud 250 aastat ja ta tahab, et ka järgmised 250 aastat selles ettevõttes midagi ei juhtuks. USA-s käib kogu aeg võitlus eri raudtee- ja autokompaniide vahel, kes tõestavad suurte riskianalüüside mudelite abil, et nende tegevus on ohutum kui teistel firmadel, kuid selle tõttu maksab toode kaks protsenti rohkem. Saage aru, Põhja-Ameerikas ja Lääne-Euroopas on inimene palju rohkem hinnas kui meil. Meie valulävi on teine, aga ma usun, et aastate jooksul muutume rohkem euroopalikuks. Mitte sõnades ega dokumentides, vaid oma igapäevases töös.

•• Millised on büroo tulevikuplaanid?

Tahame lõpetada tegevuskavad, osaleda väga hea töövõimega kriisireguleerimismeeskondade ja -komisjonide väljaõpetamisel Tallinnas ja Harjumaal. Oleme teinud staabiharjutusi ja asi on läinud tunduvalt paremaks. Me peame teavitama inimesi nendest ohtudest, mis on, mitte tekitama paanikat.

•• Nii et töö on teil ühendatud hobiga?

Vaadake, kui inimene on 30 aastat militaarsüsteemis töötanud, siis sellest lahti ei saa. Vabal ajal võtan lahti interneti ja hakkam lugema, mis toimub militaarvaldkonnas. Siis võtan telefoni ja helistan vanadele sõpradele ja kolleegidele, et asja täpsustada. Jaht ja kalapüük ei ole mind kunagi eriti paelunud.

KES ON ARVO SIREL?

•• Arvo Sirel on läbinud Nõukogude armees raketivägede kõrgkooli viieaastase stuudiumi ja lõpetanud selle automaatjuhtimissüsteemide vaneminsenerina. Mehe enda sõnul sai ta seal väga hea inseneri hariduse. Termoodünaamika, elektroonika ning mehhaanika on need teemad, milles ta ennast koduselt tunneb. Naljatades ütleb ta, et oma 30-aastase armeeteenistuse jooksul tekitas ta peamiselt kriise. "Aga kuna ma teadsin oma tegevuse tagajärge, siis oskasin neid tegevusi ka hinnata. Õppisime tõsiselt tõenäosusteooriat, plahvatuste ja põlengute tagajärgede hindamist ja muud sellist."

•• Eesti Vabariiki naasnud, töötas ta asja rajatud kaitseväes kuni erruminekuni 2002. aastal.

2003. aastal kutsuti ta tööle päästeväelkonna kriisireguleerimise alale.

•• Põhjaliku ja süsteemse inimesena tutvus ta Ameerika, Hollandi ja Rootsi kriisireguleerimisala asjatundjate tööga. Inseneri haridus võimaldas uues ametis kiirelt orienteeruda.

"Mina vaatan valemide ega üle, et asjad peavad olema lihtsad. Olen Nõukogude armees ja Eesti Kaitseväes õppinud ära ka meeskonnatöö tegemise." Sireli heameeleks kujunes kriisibüroos välja töökas meeskond, kus töötavad kõrvuti suure praktilise kogemusega vanema põlvkonna spetsialistid ja andekad, tulemustele orienteeritud noored.

Lennukid lendavad ka Tartus

Tihti on elus nii, et mõned asjad, mis iga päev meid ümbritsevad, jäävad argielus märkamatuks. Seda, et Tartus on lennujaam, teadsin ma ammu, kuid oma olemasolust andis see ühel hetkel märku üsnagi ootamatult.

RIHO SÕMERMAA

Lõuna-Eesti Päästkeskuse päästetööde teenistuse juhi asetäitja

Eelmise aasta 24. novembril kell 15.04 maandus Tartu lennuväljal lennuk, mis saabus Rootsi Kuningriigist. See oli ühemootoriline, kuuekohaline väikelennuk, millel oli Austria lennukutsung. Austerlane oli ka lennumasinana piloot, lennujaama personali sõnul lõbusa olemisega sõbralik mees. Tundis veel huvi, kuidas kõlavad eesti keeles "tere" ja "nägemist". Lennukit tankides oli ju aega eesti keeltki õppida, sest paakidesse mahtus pea 500 liitrit lennukipetrootoli. Lend pidi jätkuma paari tunni pärast, sihtkohaks Dresdeni linn Saksamaal.

Tartu lennujuhtimistorn andis punase-valgekirjule lennukile, mis oli end valmis seadnud stardiraja algusesse, loa õhkutõusmiseks. Piloot teatas oma valmisolekust, probleeme polnud. Väljas oli sellel hetkel kuus kuni seitse kraadi sooja, sadas vihma ning pimeduses oli lennurada ääristatud märgutuledega. Reeglite järgi pidi piloot võtma raadio teel ühendust Tartu juhtimistorniga lennu kuuendal minutil, pärast seda oleks juhtimine

Häirekeskuse Lõuna-Eesti keskus fikseeris hädaabikõne, milles Ülenurme lennuvälja lennujuht teatas väikelennuki hädamaandumisest – täpne asukoht teadmata.

läänud Tallinna lennujuhtimiskeskusele. Lennuk startis rajalt lääne suunas, pardal kolm inimest: piloot ja kaks sakslasest reisijat. Lennujuht saatis pilguga lennumasinat, kuni see kadus pimedusse. Kell näitas 17.05.

Samal ajal sõitis Tartu lennujaama juhataja autoga töölt koju, Tartusse. Asub lennujaam ju linnast mõni kilomeeter eemal. Oli reede õhtu, töönädala lõpp. Sõiduk oli jõudmas linna piirile, kui helises taskutelefon. Helistati Salzburgist (Austria) ning teatati väikelennuki hädamaandumisest Tartu lennuvälja lähistel. Et tegu võis olla päeval saabunud Austria lennukiga, mõistis kogenud lenn-

dusspetsialist kohe. Kiire suunamuu- tus autoga ning mobiilkõne lennujuhtimistorni, et selgitada asjaolusid. Lennuk ei olnud vastanud sidele, oli teadmata kadunud.

Häirekeskuse Lõuna-Eesti keskus fikseeris hädaabikõne, milles Ülenurme lennuvälja lennujuht teatas väikelennuki hädamaandumisest – kuskil lennuvälja läheduses, täpne asukoht teadmata. Sündmuskohale saadeti lähimad päästemeeskonnad Tõrvandist ja Tartust, hiljem tulid veel Puhja päästjad. Info sündmuse kohta saadeti ka SMS-sõnumitena Lõuna-Eesti Päästkeskuse ametnike mobiiltelefonidele.

KUIDAS PÄÄSTJAD LENNUKIT OTSISID?

Olin teel töölt koju. Töönädal oli läbi saanud, mõtted probleemidest priid. Tavaline õhtune tipp tund Tartu tihedas linnaliikluses. Jõudnud Tartu linna piirile, tuli mobiiltelefoni SMS-sõnum lennuväljal toimunud sündmuse kohta. Tartu lennuväljal? Seal

ei lenda ju lennukid! – oli esimene mõte. Tartuga regulaarse lennuühenduse puudumine on olnud avalik arutelu juba kaks kuni kolm viimast aastat. Lennukolledži lennukid vist ikka lendavad – oli kohe järgmine mõte. Erakordne sündmus igatahes.

Otsustasin helistada meeskonnavanemale, kelle arvasin sündmuskohal olevat (Tõrvandi päästekomando asub lennuväljalt vaid kolme kilomeetri kaugusel, sõit sündmuskohale kestaks kolm kuni neli minutit). Meeskond oli kohal, samas oli olemasolev info vastuoluline. Kes, kuhu ja kaua lendas, polnud teada. Tahtmatult meenusid helikopteritsingud Lõuna-Eestis, kus sai osaletud paar aastat tagasi. Kas tõesti ajalugu kordub? Otsustasin minna sündmuskohale.

Lennujuhtimistorni sisenedes märkasin seal kaht inimest. Noorem naisterahvas nimetas end lennujuhiks, vanem härrasmees sidetehnikuks. Sellel hetkel oli teada, et lennuk on teinud hädamaandumise, asukoht on paraku teadmata. Loogikat appi võttes saime aru, et lend võis olla kuni kuus minutit pikk, sest piloot ei olnud jõudnud juhtimiskeskusega ühendust võtta. Samas, kuue minutiga võib selline lennuk lennata vägagi kaugale. Aga avariipoi, lennukitel peab see ju olema? Lennujuht asus Tallinna lennujuhtimiskeskuse kaudu seda võimalust täpsustama. Teatavasti on Eesti riigi territooriumil, ka merealal, aktiveerunud avariipoi identifitseerimine Merevalve Koordinaatsioonikeskuse pädevuses.

Üha selgemaks sai tõsiasi, et pime-das novembriöös ainult maismaad pidi otsingutele loota ei saa, toetust on vaja ka õhust. Kõne Tallinna, Päästeteameti vastutavale korrapidajale rahustas, sest Piirivalve Lennusalk oli aktiveeritud ja helikopter pidi asuma peagi Tartu poole teele.

Tallinna lennujuhtimiskeskusest tuli info, et satelliit on fikseerinud lennuki avariipoi asukohta, ning meile edastati signaali koordinaadid. BINGO! Olime lennujuhiga kui lotovõitjad. Samas andis aktiveerunud poi meile infot selle kohta, et olukord on oluliselt tõsisem – see ei ole enam hädamaandumine, vaid reaalne lennuõnnetus.

Sündmuskohalt oli suutnud välja tulla üks reisija. Ta andis kätte õige suuna ning peagi kroonis otsinguid edu.

Lennujuhi tööruumis oleval kaardil sai koordinaatide järgi identifitseeritud lennuki oletatav asukoht. Edastasin saadud info häirekeskusele, sealt edasi operatiivkorrapidajale, kes saatis kohe seda kontrollima ühe päästemeeskonna. Jäi üle vaid oodata, vahe-maa polnud kuigi suur. Need olid ühed pikimad minutid, ja siis... lennukit osutatud kohas polnud. "Lotovõitjate" õnn jäi üürikeseks. Mõistsime, et midagi on väga valesti. Kuid mis? Korduvalt kontrollisime kaardil koordinaate, vedades pliiaatsiga ristuvaid jooni (hiljem sündmuskohata GPS-iga fikseerides

selgus, et signaalpoi koordinaadid erinesid tegelikkusest). Oli ilmselge, et lootus leida lennukit olemasolevate vahenditega on küsitav, panustada tuli kopterile. Paraku võttis selle Tartusse saabumine veel aega.

Vahepeal sisenes lennutorni veel inimesi. Politseinik, lennujaama piiripunkti ülem ning veel mingid lennudusega seotud isikud. Piirivalvurilt oli meil kohe ka abi tarvis. Nimelt oli teada piloodi nimi (andmed olid lennuki saabumist fikseerivatel dokumentidel), reisijad olid sellel hetkel täiesti umbisikulised. Lihtne seletus: Euroopa Liidu kodanikel kontrollitakse küll dokumente, kuid neid ei registreerita lennujaama andmebaasis. Mõni ametkondlik kõne piirivalvetöötaja poolt ning õige varsti olid nimeliselt teada kõik lennukis viibinud isikud. Abiks seegi.

REISIJAL NÄITAS TEE KÄTTE

Üks oluline asi veel. Telefoniside piloodiga. Kuna teada oli piloodi telefoninumber, oli võimalik talle tagasi helistada. Kuigi see ei aidanud otseselt kaasa lennuki leidmisele, oli vähemasti teada sündmuskoha kirjeldus piloodi silmade läbi ning inimeste olukord. Ei saa välistada, et teatud situatsioonis oleks mobiilside piloodiga olnud määrava tähtsusega ning eduka päästetöö võtmeks. Pealegi andis see õnnetuses osalejatele meelekindlust, et nendega tegeletakse, neid otsitakse. Jah, mobiiltelefonid on asendamatud.

Paralleelselt tegevusega lennujuhtimistornis hargnes sündmustik

lennuvälja läheduses tormiliselt ja kiiresti. Sündmuskohalt, tihedast metsast, oli suutnud välja tulla üks reisija. Ta andis kätte õige suuna ning peagi kroonis otsinguid edu. Lennuk leiti otsingukoera kasutades lennuväljalt 600–700 meetri kauguselt, tihedast metsasalust. Edasine oli päästetööde rutiin: kanderamid, päästjad, kiirabi ...

Mingil hetkel helistati lennutorni Dresdenist, taheti saada infot kannatanute kohta. Selleks sai edastatud kliinikumini kontakttelefoni number, et inimesed saaksid andmeid ise täpsustada. Lootsime, et saime abiks olla.

Lahkusin lennujaamast umbes üheksa ajal. Sõitsin koju, hinges kriepeldamas mitu küsimust. Miks tuli info õnnetusest sellisel kummalisel moel, läbi Salzburgi? Mis oleks juhtunud, kui piloot ei oleks saanud helistada? Millal ja kuidas oleks käivitunud lennupäästeoperatsioon riikliku regulatsiooni järgi, kui poleks üldse mingit infot saabunud? Mis oleks juhtunud, kui sündmuskohalt lahkunud isik oleks metsas eksinud ning päästjateni mitte jõudnud jne? Terve rida küsimärke, üks olulisem kui teine.

Ülejärmisel päeval maandusid Ülenurme lennuväljal mõneminutilise vahega kaks sarnast lennukit, et viia Saksamaale ja Austriasse lennuõnnetuses osalenud inimesed. Legend räägib, et üks inimestest öelnud enne äralendu tugeva saksakeelse aktsendiga "nägemist". Arvan, et see oli piloot, lõbusa olemisega sõbralik mees.

Otsingukoer Ricochet leidis lennuki kümne minutiga

24. novembril kell 18.11 helises mu taskutelefon ning Elmar Murs teatas, et Haage kandis kukkus alla lennuk. Jõudsin veel küsida, kui palju inimesi..., siis kõne katkes. Helistaja häälest võis järeldada, et tegu ei olnud naljaga.

Siim Nemvalts

Tartu keskkomando rühmapealik

Foto: Aldo Luud

Autos oli mul otsinguteks kõik vajalik olemas, tuli vaid koer Ricochet peale võtta. Startisin mööda Valga maanteed Haage suunas. Esialgse info järgi kukkus lennuk just sinna kanti. Teel olles sain uue telefonikõne: Elmar andis teada, et üks kannatanu jõudis iseseisvalt õnnetuspaigalt lennuväljale. Oli selge, et seitsme kilomeetri kauguselt ta ei tulnud. Lennuväljale jõudsimel kell 18.30 ja Ricochet sai otsimiskäsu 18.32.

Allakukkunud lennuki ja seal viibivate inimeste koera abil leidmiseks oli kaks võimalust: kas ajada lennukist välja pääsenud kannatanu jälgi või lasta koeral püüda lennukisse jäänud kannatanute õhus levivat lõhna. Esimesel juhul pidanuks koer jälgi tagurpidi ajama, mis on koolitatud teenistuskoera puhul igati reaalne (kui hunt ajaks jälge tugevama lõhnast nõrgema suunas, jääks ta nälgja).

Märtsis kolmeaastaseks saanud Ricochet ei ole veel jäljekoolitusel käinud. Senisel väljaõppel on rõhku pandud õhus levivate lõhnade püüdmisele, mis võimaldab koera kasutada ka varingutel. Kevadel pärast lume sulamist alustame jäljetreeningut, mis suurendab märgatavalt koera kasutamise võimalusi. Seega asusime lennukit otsima reisijate õhus levivaid lõhnu püüdes. Sel puhul on väga tähtis roll tuule suunal ja tugevusel. Paraku sadas siis vihma ja oli pime, mis tegi tuule suuna määramise keeruliseks. Üldjuhul kasutan selleks tavalist tulemasinat (leek näitab ära peaaegu olematu õhu liikumise), kuid seekord oli tugev vihmasedu ning senine meetod ei toimunud. Näpu suus märjaks tegemisest polnud samuti kasu.

Päästekoer on asendamatu abiline inimese otsimiseks nii loodusest kui ka varemest. Koer kasutab otsingul elavast inimesest hoovavat lõhna, mida jälgides jõuab otsitavani või võimalikult selle lähedale ning annab leiust haukudes või muul kombel märku. Ricochet on kolmeaastane Labradori retriever, kes on otsingutel osalenud peaaegu terve oma elu.

“Kohvipaksult ennustades” jõudsin järeldusele, et tuul on loodest. Küsisin oma ennustusele kinnitust Tartu keskkomando päästjalt Taivo Jukilt, kes aga väitis, et tuul on hoopis lõunast. Et otsingutega mitte rappa minna, tuli leida mingi muu moodus. Lõpliku kinnituse sain taskulambiga taevasse valgust näidates. Vihma langemise nurk ei jätnud kahtlust, et tuul on lõunast.

Olukord sobis suurepäraselt, kuna lennurada kulges idast läände ning tuul puhus täpselt 90-kraadise nurga alt. Liikusime maastikul lennuki õhku tõusmise suunas ja kõik,

mis jäi meist vasakule, puhus tuul Ricocheti ninna. Oletasin, et lennukirikke tekkimisel kukuks õhusõiduk pärituult ehk siis lennuraja teljest paremale, kuid siiski otsustasin enne kontrollida vasakut poolt. Kui see otsing poleks tulemust andnud, oleksime liikunud tagasi selliselt, et kontrollitud saaks ka paremale jääv ala.

Kui on teada, et otsing võib kesta tunde või isegi päevi, kasutan koeraga liikudes enamasti pikka rihma (kümnemeetrist). Sedasi saan dikteerida koera liikumise kiirust ning säästa tema energiat. Kui

koer tabab otsitava lõhna, vabastatakse ta rihmast ja lastakse lõhnale järgneda. Otsing kulgeb oluliselt efektiivsemalt ja kiiremini, kui koer saab vabalt liikuda. Nii toimisin ka seekord. Ricochet liikus minust umbes 50 meetrit eespool ja kadus vasakule metsa – see oli märk, et koer võttis lõhna üles. Jooksin järele ja seal lennuk oligi.

KOER LOOTIS KANNATANUTEST MÄNGUKAASLASI

Kuna lennuki juures oli lähestikku kaks kannatanut, tekkis koeral väike segadus, kelle juurde esimesena joosta, et leiust mind informeerida.

Kokku kulus meil lennuki leidmiseks umbes kümme minutit, millele lisandus üks minut olukorra hindamiseks ja teine minut hädaabikõne võtmiseks.

Kui koer leiab kannatanu, peab ta sellest jääma ühe kuni kahe meetri kaugusele ja haukuma seni, kuni koerajuht kohale jõuab. Lennukile lähenedes nägin, et Ricochet käis kontrollimas lennukis olevat meest ja tuli tagasi selle juurde, kes lebas lennuki kõrval.

Kokku kulus meil lennuki leidmiseks umbes kümme minutit, millele lisandus üks minut olukorra hindamiseks ja teine minut hädaabikõne võtmiseks. Õnneks oli abi kohalejutamine üsna lihtne, sest lennuk ei olnud sügavale metsa kukkunud.

Mul oli abiks ka GPS-seade (Global Positioning System – ülemaailmne kohamäärangu süsteem), mida oma töös sageli kasutan. Loodan, et tulevikus on GPS kõigile päästjatele ja otsingutes osalejatele sama elementaarne töövahend kui taskulamp või raadiojaam.

Raplas valmis Lääne-Eesti Päästekeskuse koolituskeskus

Päästja sisepõlemissimulaatoris kuumakeskkonna harjutusel.

Jaanuaris alustas Lääne-Eesti Päästekeskuse koolitusbüroo kursuste korraldamist vast valminud koolituskeskuses Raplas. Koolituskeskusesse on oodatud kõik, kellel on soov nõu pidada, teisi koolitada või üritusi korraldada.

HÄLI RÜTTER

Lääne-Eesti Päästekeskuse koolitusbüroo juhataja

Fotod: Eiko Tammist, Helari Viirt

Esimesed kaks regiooniülest koolitust olid nädal aega kestvad suitsusukeldumise väljaõppe algkursused ning peagi algab viis nädalat kestev baaskursus (algväljaõpe, tulekustus- ja päästetööd ning suitsusukeldumise algväljaõpe) uutele töötajatele. Vast valminud koolituskeskus ei asu uues hoones, vaid Raplamaa päästeteenistusele kuulunud majas, kus tühjaks jäänud ruumid said uue kasutuse.

Praeguse Lääne-Eesti Päästekeskuse Raplamaa päästeosakonna hoone ehitamist Rapla Ühiskünaasiumi taha Sulupere külas asuva tsiviilkaitsevarjendi peale alustati

üheksakümne alguses ning parima tulemise saavutamiseks võeti eeskujul põhjanaabritelt. Uus hoone sai just selline, nagu päästeteenistusele vaja oli, nii suuruse kui ka funktsionaalsuse poolest. 1997. aastal kolisidki uutesse ruumidesse komando meeskond, päästeteenistuse häirekeskus ning teised osakonnad (operatiivteenistuse osakond, planeerimis- ja järelevalve osakond, finants- ja haldusosakond).

Tänu päästeala struktuuri ning töökorralduse muutmisele jäi Lääne-Eesti Päästekeskuse Raplamaa päästeosakonna osa ruume kasutusele. Arvestades maja head asukohta ja päästeosakonna võimalusi, otsustati sinna luua koolituskeskus, kus oleks võimalik korraldada regiooniüleseid koolitusi, õppuseid, seminare ja nõupidamisi ning seda koos õõbimisvõimalusega kaugel tulijatele.

Koolituskeskuse ja administratsiooni käsutuses on seminarisaal kuni 40 inimesele, nõupidamisruum 15 inimesele, koolitusklass kuni 35 inimesele (lisaks võimalus jagada klass eraldusseinaga kaheks), koolitatavate majutamiseks mõeldud

Koolituskeskuse ja administratsiooni käsutuses on seminarisaal kuni 40 inimesele, nõupidamisruum 15 inimesele, koolitusklass kuni 35 inimesele (lisaks võimalus jagada klass eraldusseinaga kaheks), koolitatavate majutamiseks mõeldud toad (kuni 25 inimesele) ja eraldi kahene tuba lektoritele.

toad (kuni 25 inimesele) ja eraldi kahene tuba lektoritele. Ruumi on juba üsna aktiivselt kasutatud Raplas nõupidamiste korraldamiseks, kuid käivitunud on ka koolituste läbiviimine koos õõbimisvõimalusega.

Majutusruumide loomise üheks põhjuseks on päästekeskuse mitme osakonna paiknemine saartel, kust koolitusele tulek on aeganõudvam ning keerulisem kui mujalt riigist. Ka mitme päevaste koolituste puhul on kindlasti vaja tagada õõbimisvõimalus. Nii kasutati ära vabad ruumid Raplas. Kulunud ruumides võõbati üle seinad, saunas parandati pesemisvõimalusi ning soetati vajalik inventar.

Koolituskeskuse loomine Raplasse oli tingitud eelkõige päästekeskuse enda vajadustest, kuid nõu pidama ja/või koolitama on oodatud ka kõik teised huvilised. Ruumide broneerimiseks tuleb võtta ühendust Lääne-Eesti Päästekeskuse koolitusbürooga (Häli Rütter, hali.rutter@rescue.ee, 444 7807, lühinumber 3450). Vajadusel abistame ka kohvipauside ja toitlustamise korraldamisega. Tere tulemast Raplasse!

Praktiline päästeõppus Kullimännikul

Dima Peterson

Pärnumaa päästeosakonna juhataja

Jaauaris korraldas Pärnumaa päästeosakond Kullimännikul lammutatavas villas praktilise õppuse, kus algajad päästjad harjutasid suitsusukeldumist ja kannatanu otsimist hoonest ning kogenud pritsimehed leekide vahuga mahalöömist ja ülerõhuventilatsiooni kasutamist tulekahju ajal.

••1•• Pärnu keskkomando rühmapealik Olavi Paukson juhendab Kilingi-Nõmme ja Pärnu-Jaagupi tugikomando algajaid suitsusukeldujaid enne hoonesse sisenemist. Teised päästjad valmistavad ette läbivettinud maja tule tegemist. Õösel oli jõe tase tõusnud ning vesi käis õppuse hoonest läbi. Esialgu arvatakse, et seda maja ikka annab põlema panna. Foto: Viktor Saaremets

••2•• Õppus läks käima. Tuli on hoones sellised mõõtmed võtnud, et õppuse juht langetab otsuse suitsusukeldujaid sisse mitte lasta. Foto: Olavi Paukson

••3•• Plaanid on muutunud, suitsusukelduse asemel valmistatakse leekide mahalöömise harjutuseks. Foto: Olavi Paukson

••4•• Lahtiste tulekahjude kustutamiseks mõeldud A-klassi vahuga kiirsekumissüsteem ei jäta leekidele mingit võimalust. Pärnu keskkomando mehed panid tööle ühe veeliini võimsusega 750 l/min ja ühe kiirsekumissüsteemi, mille seljaranitsas on 17 liitrit A-klassi vahtu, mis voolab mööda väikest voolikut vahujoatorusse, segunedes vee ja õhuga, ning paiskub välja vahujoana. Foto: Olavi Paukson

••5•• Mitte iga päev ei saa põleva maja taustal grupipilti teha. Õppuse lõpus lasti villa maha põleda, nagu omanikuga kokku lepiti. Foto: Viktor Saaremets

Koeru ZIL saadeti väljateenitud pensionile

Ühel jaanuarikuu reedel startis Pärnust Koeru poole Rootsist toodud Scania päästeauto, et lasta väljateenitud pensionile 20 aastat tänuväärt tööd rüganud ZIL-130. Kuigi ZIL-tüüpi päästeautosid jääb regiooni veel küllaga, oli tegu viimase sellise masinaga, mis oli Lääne-Eesti päästkeskuse komandodes kirjas esimese põhiautona.

Lääne-Eesti päästkeskuse Koeru tugikomandos esimese põhiautona kasutusel olnud ZIL-130.

Tekst ja foto:

Viktor Saaremets

Lääne-Eesti PK pressiesindaja

Kingitud Scaniast head meelt tunda Koeru tugikomando pealiku Ain Kanne sõnul erinevad need autod nagu öö ja päev.

Kuigi ZIL ei ole oma aega ära elanud ning on Scaniast isegi noorem, on Nõukogude päritolu auto operatiivtöös liiga aeglane. "ZIL-iga oli nii, et vilkurid ja sireenid töötasid

kiiremini, kui auto edasi läks. Loodame, et uue autoga on asi ikka palju parem," tõdes Kanne. Tema sõnul pandi ZIL-il vilkurid tööle alles siis, kui auto pärast pikka kogumist kiiruse üles sai. Tugikomando pealik on veendunud, et lisaks operatiivsusele paraneb ka meeste heaolu – oluliselt parem on sõita autoga, mis liigub. "Mitte nii, et inimesed jooksevad autost mööda, nagu ZIL-iga juhtus."

Päästjad ei hakanud uue auto kasutuselevõtuga ilmaasjata kii-

ZIL-iga oli nii, et vilkurid ja sireenid töötasid kiiremini, kui auto edasi läks. Vilkurid pandi tööle alles siis, kui auto pärast pikka kogumist kiiruse üles sai.

rustama, enne tahetakse masin enda käe järgi paremaks timmida. Samuti pole ZIL-ile veel uut kodu leitud ja välja roostetama ei taha keegi masinat jätta. ZIL soovitakse annetada mõnele päästekomandost kaugemal asuvale külale. Ainsaks tingimuseks on, et selles külas peab olema koht, kus autot varju all hoida, ja paar meest, kes esmase kustutustöö ära teevad. Et ZIL omale uue kodu leiaks, teevad mehed ümbruskonnas ka aktiivselt reklaami.

Perepäev Leisi depoos

Sirle Matt, fotod: Timo Paakspuu

Tänavu 17. veebruaril korraldasid Leisi päästjad depoos oma peredele peo, et avaldada tänu kannatlikkuse eest ning ühtlasi tähistada pidulikult oma kätega tehtud kööginurga valmimist.

Peolised mängisid mängu ja söid torti. Kaks agarat tüdrukut korraldas pitsimeestele viktoriini, mille käigus kontrolliti, kas iga päev majas töötavad mehed teavad teisele korrusele viiva trepi astmete arvu.

Perepidusid on Leisis ka varem korraldatud. "Vahepeal jäi unarusse, proovime selle asja uuesti käima saada," ütles Leisi tugikomando pealik Peeter Rumm. Peost võttis osa ka 1994. aastal Leisi päästekomando asutanud, nüüd pensionipõlve pidav endine komandopealik Tõnu Grepp.

Leisi päästjad oma õue peal võidu voolikutega suusetamas.

Õhupallide lõhki-puhumise teatevõistlus "Tugevam võidab ja targem annab järele".

Tantsud tuli

KOMANDO

Märjamaa päästekomando menukas tantsutrupp lööb laineid nii kohalikus kultuurimajas kui ka Estonia kontserdisaalis.

Anna-Liisa Soomann

Fotod: Peeter Sirge

Märjamaa päästekomando peastaap näeb välja nagu korraliku vanapoisi kodu, ainult selle erinevusega, et voodeid on siin rohkem kui üks. Ja mehed on abielus. Päevinäinud sohva, kaks kušetti, viisakas ja viks seksioonkapp. Kulunud tapeet ja mitte vähem kulunud parkettpõrand. Lisavoodid tagatoas. Siin ootavad häiret Märjamaa tugi-komando tuletõrjujad. Einar on intervjuu tegemise päeval tegelikult puhkusel ja jõuab staapi väikese hilinemisega. "Hobusega tulemine võtab rohkem aega," lausub Andres, neljalikmelise komando üks liige, surmtõsise häälega. Ülejäänud mehed hakkavad naerma. Heino peab nimelt hobuseid ning kuuldes minu imestust tema loodust säästva liiklusvahendi üle, palub ta tungivalt teksti enne trükkiminekut näha. Ajakirjaniku huumorimeelele ei saa kindel olla. Aga nalja Märjamaa tugi-komando armastab. Aastatega on tekkinud meestel oma sisenaljad, millest kõrvalseisja ei pruugi kohe aru saada. "Väike atkämaks," ulatab anonüümseks jääda soovinud tuletõrjuja kommi. Eesmärk on ajakirjaniku vaigistamine ning naljade tõe pähe miteserveerimine.

"Ootamine on pingeline – see on nagu kuuma kartuli hoidmine," selgitab meeskonnavanem Jaanus. Sa ei saa ennast mitte kunagi päris lõdvaks lasta. Häire kõlamisel peab olema kiirelt valmis õnnetuspaigale tõttama. Staabis on ka oma ajaloolise väärtusega häirekell. See 1920. aastatest pärit tuletõrjepoo vana tornikell leiti kulunult ja tolmusena vanast kuurist. Mehed otsustasid selle restaureerida ja nüüd on see leidnud oma koha välisukse kohal. Väljakutsetel läheb aga tavaliselt nii kiireks, et ei ole mahti kella lüüa, ja siis seisab see tähtsa-

"Ootamine on pingeline – see on nagu kuuma kartuli hoidmine," selgitab meeskonnavanem Jaanus. Sa ei saa ennast mitte kunagi päris lõdvaks lasta. Häire kõlamisel peab olema kiirelt valmis õnnetuspaigale tõttama.

te sündmuste tähistamiseks. Head ja tähtsad inimesed võivad samuti kella lüüa. Lükkan kellale hoo sisse ning üle terve staabi kaigub kume kellahelin. "Nüüd sa pead meie ühiskassasse 25 krooni panema," kostab selja tagant. Tuletõrjujate naljad panevad küll kohati võpata, ent tuleb tunnistada, et kõige-ga harjub. Peastaap on sisustatud meeste enda jõul. Mööbel, nõud, kodutehnika – mida kodus vaja ei ole, see tuuakse ootamiskorterrisse. Teleri juures riiulil hakkab silma vahva savist tuletõrjeauto. Hobulaiul korraldatakse igal suvel lastele tuletõrjelaager ning seal on võimalik noortel tuletõrjehuvilistel tutvuda tuletõrjuja ametiga ja hankida endale hulgaliselt teadmisi. Just seal valmistati juhendaja abi-

ga üheskoos savist tuletõrjeauto. Sama kapi peal on ka päästetute saadetud tänukaardid.

GARAAŽ KUI PROOVISAAL

"Siin on meie Suur Harri," näitab Einar. Nime on saanud see ühe Koluvere mõisa ostnud soomlase auks. Tema aitas neil ka selle auto Soomest saada. Teise suure auto nimi on Kärmas Katariina. Suure Harri juures on pingpongilaud. Ikka ootamise pärast. Meeste garaaži on kasutatud mitmel otstarbel. Eelmise aasta lõpus võisid juhuslikud möödudjad kiigata läbi klaasist ukse, kuidas mehed harjutasid usinalt Estonias esinemiseks. Nimelt on komando üks liige tegelenud kaua kohalikus kultuurimajas rahvatantsuga. Tuletõrjujate suvepäevadel

etõrjujatega

esitati esimest korda oma tantsukava, mis läks neile endale kui ka vaatajatele nii hinge, et üks ürituse eestvedajaid Anne Martin kustus nad Estonia tänuõhtule esinema.

“Märjamaal pole mitte ükski taidleja Estonia laval käinud,” rõhutab Raul sündmuse kaalukust. Naistepäevaeelsel ajal said möödakäijad jällegi kaeda meeste tantsuproovi. Sedapuhku harjutati taidluskavaks “Laval ainult mehed”. Uute esinemiste kutseid tuli pärast menukat naistele esinemist kokku kolm. Kindlat jah-sõna pole kellelegi veel öeldud, sest andekast tantsutrupist hoolimata ei saa komando loobuda oma põhitööst. Nende esinemised tõestavad, et tegu ei ole pelgalt karmide ja tõsis- te elupäästjatega. Hing on neil sees

soe ning ruumi jagub ka kultuuri tarbeks.

VÄIKESE SELTSKONNA EELISED

Enamik mehi töötab Märjamaa tugikomandos selle alustamisest peale. Rahvatantsu eestvedajal Raulil läheb näiteks neljateistkümnes aasta. Aastatega tekkinud ühtekuuluvustunnet ei oleks mehed arvatavasti nõus millegi vastu vahetama. Aastate jooksul on välja kujunenud ka tööjaotus. Kes koristab, kes peseb nõud, kes teeb süüa – kõik saab suurema vaidluseta paika pandud. Söögiga on nii, et mõnikord tehakse lihtsat makaronirooga, teinekord tuleb isu peene kolmekäigulise lõuna järele. Ka koogiküpsetamisega saavad mehed hakkama. Häiretel käiakse

tavaliselt neljaliikmelise komandoga. Eesmärk on mitte lasta komandol kahaneda ning hoida taset kõrge. Einar usub, et enamik mehi on nii heas vormis, et võiks füüsilise testi 25 punkti peale teha. Lähiaastate eesmärk on ka olmeruumide remont, samuti vajab vahetamist katus.

OSKUS PUHATA

Kuid seltskonna väiksusel on ka omad miinused. “Selle tööga, mis tehakse mujal kaks korda suurema meeste arvu ja varustusega, tuleb meil väiksemate jõududega hakka- ma saada,” selgitab meeskonnava- nem Jaanus. Õnnetuse korral valida ei saa – kõik peavad tegema kõike. Märjamaa tugikomando häirealad on Vigala, Märjamaa ja Raikküla

valla külad ning appi tõtatakse ka Risti, Pärnu-Jaagupi ja Kernu val- da. Väiksemad tulekahjud kustuta- takse suuremate raskusteta, ent tõeliseks katsumuseks on Tallinna- Pärnu maantee. Suured kiirused, rasked õnnetused. Päästjad pea- vad olema valmis inimesi autodest välja aitama ja vajadusel ka kannatanuid abistama. Tuletõrjuja amet on pingeline ning vältimaks läbipõ- lemist, tuleb osata puhata. Ei tasu unustada, et enamik mehi peab päästja ameti kõrval ka lisaametit. Einar rõõmustab, et tema komando mehed on õppinud puhkama. Nüüd puhatakse ka talvel ning võetakse perega ette suusareise. Kuna inimeses peab kõik ilus olema, siis ei öelda ära ka nauditavate iluprotse- duuridega spaapuhkusest.

Missiooni argi

(algus eelmises ajakirjas)

Tekst ja fotod:
Gert Teder

03.08.06

Kolm nädalat möödas

Terve öö sadas vihma. Päev on samuti selline pilvine, vihmane ja niiske. Sellele vaatamata on õhutemperatuur ca 26 kraadi ja kogu aeg on palav. Ei tea, kas suurt osa Pakistani haaranud sadu on nüüd siia jõudnud. Riigis on olukord hull, pea iga päev hukuvad inimesed veetulvades ja maalihetes. Tänaagi tuli teade, et surnud on kümme inimest, kelle telgid maalihe mattis, kaheksa neist olid lapsed. Täna värises jälle maa, tuttav hüpe ja raksumine kontor. Igaks juhaks möödame pragusid seintes: mine tea, millal see kontor meil kokku kukkuda kavatseb.

05.08.06.

Ennu sünnipäev

Alustama peab kindlasti sellest, et eile vaatasinge filmi "Sõrmuste isand" I osa. Lisaks oma toimetamistele oleme abiks ka WHO-le. Nad leidsid siin ühe kaevu, millest saab joogivett pumbata. Elus esimest korda nägin ma auto sisekummit tehtud ämbrit. Täna kogunesid Batagrami peatänavale mingid kohaliku poliitilise suuna esindajad ja lärmasid natuke. Päeval jäi õnneks vihm järele. Õhtul tähistasinge Ennu sünnipäeva. Oli selline väikese poisi sünnipäev tordi ja pepsiga. Laagri värk.

06.08.06

OPD

Hommikut alustasinge WHO-d abistades. Tõstisime üht haigla generaatorit ühest kohast teise. Meile tegi asja huvitavaks see, et tegemist on ajutise haiglagala, mis asub täpselt selle koha peal, kuhu eelmisel korral OPD telgi püstitasime. Kui mõelda, milline jube koht see algselt oli, siis siin on haigla rajamine olnud kõige märgatavam. Püstitatud on metallist kergehitised ning paigaldatud konteinerid. Saime töötada

mudasel pinnasel ja kerges vihm. Kuidagi tuttav tunne oli, sest eelmisel korral, kui OPD telgi püstitasime, tuli taevast lahinal vett ja muda oli põlvini. Käisime vaatamas ka kliinikut, mida kasutati eelmisel korral operatsioonisaalina. Raido tegi seal tookord tööd taskulambi valgel.

07.08.06

Vesi

Hommikut alustasinge kontrollretkega meie veesüsteemi juurde. Vett ei ole ja torudest peale ka ei jookse. Selle peale sulgesime pesumaja ja osa pesuruume, et hoida natukeneigi laagris vett kokku. Lõuna paiku hakkasinge uurima, kas kohalikust jõest saab vett pumbata. Läbisime solgiga täitunud kanaleid ja kraave, kuni lõpuks jõudisime jõeni. Sealte vee võtmine ja pumpamine sellise vahemaa taha tundus utoopiana. Tugevate vihmade tõttu valgub mägedest vett alla ja see on muutnud siinse jõe märatsevaks. Ilmselt viiks ta minema kõik pumbasüsteemid. Ka haigla on ilma veeta. Selgus, et veemahuteid, kust seni vett saime, ootab ees suurhooldus, mis tähendab seda, et vana veesüsteemi võib mõneks ajaks unustada. See tähendab ka seda, et osa Batagramist on hetkel veeta. Hakkasinge siis koos prantslastega arutama, kuidas T45-vett saada. Ainuke mõistlik lahendus oli pumbata seda jõest. Alustasinge voolikuliini ehitamist. Vahepeal olid prantslased oma pumba jõe äärde tassitud ja me ühendasinge selle voolikutega. Päris hea meel oli, kui vesi jälle voolas. Hea meel oli ka lastel, kes kohe meid kanistriga ümbritsesid. Andsinge neile vett. Mingil hetkel saime aru, et organiseerime vett tervele Batagrami osale, mille sisse jääb ka haigla.

11.08.06

Bagh

Hommik algas sellega, et kuulsime Londonis toimunud pommijamast, mis halvas kogu lennuliikluse sealsetes lennujaamades. Murelikuks teeb see, et peame siit tagasi tulema just läbi Londoni. Nüüd jälgimegi, kuidas karmistuvad lennundusreeglid, saab veel nalja.

päevad 2. osa

13.08.06

Pigi

Pühapäevale omaselt on kogu ümborus välja surnud. Ainsad olendid, kes ringi liiguvad, oleme meie, seda kah marsruudil telk–WC. Oleme mõlemad oma seedimise tuksi keernud. Ei viitsi lihtsalt enam kõndida. Üritame siin igasuguste nippidega torustikku pidama saada.

14.08.06

Iseseisvuspäev

Täna on Pakistanis riigipüha – iseseisvuspäev. Kõikidel on vaba päev ja keegi ei tööta. Laager on jätkuvalt inimtühi. Toimetame vaikselt omi laagriasju ja oleme mingis poolunes nagu kassid.

15.08.06

Tagasivaade

Hommikul alustasime Baghist sõitu Islamabadi poole. Olime seal oldud ajast nii tüdinenud, et startisime kohe esimesel võimalusel. Kašmiir on võrratult ilus oma mägede ja loodusega. Sõitsime umbes kuus-seitse tundi. Suur rõõm oli kohtuda Örganiga ja teda välja vahetama tulnud Larsiga. Esimese asjana jooksime linna sööma. Uskumatult hea tunne oli korraks laagrielust väljuda. Leidisime ühe American Steakhouse'i ja sinna istusimegi. Isegi metallist noad-kahvlid tekitasid omamoodi rõõmu. Kuu aega on olnud ainult plastmassnõud. Vahel on väga vähe vaja, et tunda ennast maailma õnelikumana inimesena.

23.08.06

Hädavaresed

Meie lahkumine on muutnud murelikuks UNICEF-i ja WHO. Nad jäävad ilma inimestest, kes suudavad lahendada tehnilisi probleeme. Palju on olnud juttu siinsest veesüsteemist. Vee pumpamine kohalikele, Batagrami haiglale ja meie laagriile on meie töö. Nüüd aga läheb ära see kätepaar, kes pumba käima paneb ja veekraane avab-sulgeb. Neile organisatsioonidele omaselt algasid kohe arutelud ja läbirääkimised, leidmaks pumbameest. Tegelikult sobiks iga teine kohalik poiss seda

pumpa vaatama, ja väga väikese tasu eest. Suurorganisatsioonid aga ei lepi lihtsate lahendustega: vaja on arutleda. Siin olles on selgeks saanud, kui jõuetud on tegelikult väga tuntud tähekombinatsioonide taga peituvad abistajad. Nende tööd ja tegemised takerduvad väga lihtsate asjade taha, näiteks ühe veepumba käivitamine. IHP perre kuuluvad valdavalt põhjamaade esindajad ning siin on tunda meie külma pead ja kainet mõistust. Me ei koperda pisiasjadesse. Me pakime oma asju.

25.08.06

Kraana

Ootame tühje konteinereid ja kraanat. WFP peakontoris ei saada absoluutselt aru, et kui tahta see kola siin kokku saada, siis pidanuks konteinerid kohal olema juba kolm päeva tagasi. See on vist levinud terves maailmas, et peakontor ei saa aru töömeeste muredest, ja tuttav ka Eestis.

27.08.06

Nawab Akbar Khan Bugti

Eile tapeti Nawab Akbar Khan Bugti. See oli esimene hommikune uudis. Tegemist on oli ühe mässumeelse liidriga Pakistani edelaosast Belutisani provintsist. Lahinguhukkus kümneid võitlejaid nii mässajate kui ka armee poolel. Kardetakse ka kodusõja puhkemist. Hommikul vett pumpamas käies märkasime ka Batagramis sõjaväeautosid. Ehk oli see juhus, aga võib-olla on armee tõesti liikvel. Meil siin lähedal on ju ka üks probleemne paik – Must mägi. Igal juhul ei ole UNSS-ist mingit hoiatust veel tulnud. Täna näitasime UNICEF-ile, kuidas vett pumbata, sest nemad võtavad selle meilt üle.

28.08.06

Esmaspäev

Alates tänasest on meie meeskond väiksem, Olli läks koju. See rahvusvaheline elu on täis kohtumisi ja hüvastijätte. Ühes aga oleme kindlad – iial ära ütle "iial". Küll me kusagil jälle kohtume. Geir läks ka Islamabadi ja oleme Ennuga jälle kahekesi.

Toimetasime oma asjad ja hakkasime kokku panema pumbasüsteemi peldikute mahutite puhastamiseks. Maa, kus meie laager asub, on eramand ja nüüd tuleb see tagastada. Loomulikult ei taha keegi endale mingit pEladu. Idee on selles, et mahutid tuleb tühjemaks tõmmata ja muda täis ajada. Pump on meil olemas, ainult voolik on puudu. Kohe meenus meie voolikuliin jõe ääres. Otsustasime sealt ühe vooliku võtta. Marssisime jõe äärde ja saime teada, et kogu voolikuliin on varastatud. Ots ringi ja laagrisse tagasi. Kasutasime väiksema diameetriga voolikuid ja nüüd on süsteem koos. Loodame, et ka töötab. See voolikuliini vargus nagu väga ei häirinud, pigem tundus isegi loomulik. Ilmselt oleme omaks võtnud siinse mentaliteedi ja muutume samasugusteks. Veoautodest ja kraanast veel nii palju, et vist homme tulevad. Meie igatahes ei usu seda hästi.

30.08.06

Hüvasti, Pakistan!

Lahkume Batagramist, meie töö on tehtud. Zia oli superautojuht: ta tegi kiiret sõitu ja me saime lõunaks Islamabadi. Istusime IHP maja vastas olevasse restoranis ja söime koos meie viimase ühise lõunasöögi. Geir, Zia, Lars, Enn ja mina – meeleolu oli, nagu oli. Siis oli lahkumise hetk käes, kõvad kallistused ja takecar'id. Mulei lähe iial meelest Zia viimased sõnad: please forgive me my mistakes! Nii oskab ainult tema öelda ja ma ei näe teda ilmselt enam kunagi. Küll aga on mul muslimist sõber, kes minu eest palvetab. Seda on hea teada. Meie Ennuga jäime Islamabadi. Tolgendasime siin kaks päeva. Ostsime igasuguseid asju: piraattarkvara, raamatuid, DVD-sid jne. Käisime isegi loomaaias, aga sealne kollektsioon oli puruvaene. Islamabadi saabusid ka Stein ja Camilla Baghist, lendame nendega koos Londonisse. Sain Geirilt veel viimase SMS-i laagrist ja see kõlas: *then we're back in Batagram. Crane still here, all containers in camp! Last one is being unloaded now. Radioroom antenna broken by crane!*

Nende sõnadega ma lõpetan, sest need iseloomustavad seda kauget maad – Pakistani.

Lääne-Eesti Päästkeskuse koolitusspetsialistid Vaino Kaunissaar ja Eiko Tammist autoga tutvumas.

Lääne-Eesti Päästkeskus käis tutvumas Kuopio päästekolledžiga

Tekst ja foto:

Häli Rütter

Lääne-Eesti Päästkeskuse koolitusbüroo juhataja

Päästeasutustel on häid koostööpartnereid välisriikides üsna palju ning üks asutustest, millega juba aastaid mitmel tasandil tihedalt koostööd tehtud, on Kuopio lähistel asuv päästekolledž. Jaanuari viimasel nädalal oli Lääne-Eesti päästkeskuse 8-liikmelisel delegatsioonil võimalus sellega lähemalt tutvusteha.

Võõrustajateks olid päästetööde õppetooli juhataja Ismo Huttu ning õpetajad Kuopios Kari Koivistoinen ja Timo Väisänen, kes lahkesti tutvustasid kooli õppekorraldust, kursuste kavasid, õppeväljakut, varustust ja tehnikat. Samuti käidi lähedalasuvas päästevarustusega tegelevas firmas Peltaco, kellel tihedalt koostöösuhetel päästekolledžiga ning nii on mitmed uued tooted valminud just koostöös kolledži õppejõudude ja õpilastega. Uusima tootena näidati külma- ja pritsmekaitseülikondasid, mis tehtud sellisena, et oleks mugav kasutada ning võimalik iseseisvalt see selga panna (varem oli kaitseülikondade

kasutamisel vaja kedagi, kes aitaks selle selga panna). Märgistused olid tehtud selliselt, et oleks võimalik ka pimedas aru saada, mis pidi inimene seisab jms. Kokkuvõttes olid mõlemad kaitseülikonnad väga hästi ning hoolikalt läbi mõeldud kuni väikeste detailideni ning kuigi testimised on tehtud, siis nende reaalse kasutamise kohta tuleb aga uudiseid ilmselt veel oodata.

Kuopio Päästekolledži tehnika ja harjutusväljakuga tutvudes muutus nii mõnegi meie koolitaja hing eestlaslikult pisut kadedaks ning tuli tõdeda, et lisaks harjutusväljakule, mis põhjanaabritel rohkete simulatsioonidega ning väga hästi planeeritud, on ka logistiline tugi harjutusteks Eesti päästeala koolitusel võrreldes Kuopioga pea olematu. Samas on toimunud üsna kiire areng Eestis tervikuna ning kindlasti on Soomes nähtu heaks eeskujuks ja inspiratsiooniallikaks siinsete võimaluste arendamisel.

Pikalt köitis päästkeskuse koolitajate tähelepanu Tokeva keemiaauto, mille varustus paljudeks erijuhtudeks ning just Soome ilmastikuoludele kohandatud tehnika ja ülitäpnevarustuse spetsifikatsioon. Üsna põhjalikult olid märgistatud teisedki autod ja nendel paiknev va-

rustus ning kuigi tehnikat on koolil väga palju, siis nende hooldus ja kasutamine on reguleeritud üsna lihtsalt ja arusaadavalt ning näib ka hästi toimivat. Nii leidsidki päästkeskuse esindajad, et põhjanaabritel on meil veel paljugi õppida ja eeskujuks võtta ning jääb vaid rõõmustada, et nad niivõrd lahkesti omi teadmisi ja kogemusi valmis jagama on.

Päästeala õppekavad ning haridusmudel on Soomes mitmeski mõttes sarnased Eestile, kuid oluliselt rohkem köitis tähelepanu täienduskoolituse korraldus, kus nõudlus koolile niivõrd suur, et esimesi vabu kohti võimalik broneerida alles ülejäämiseks aastaks. Siinkohal ei ole imestada mitte ainult selle üle, kuidas kursusi suudetakse pakkuda selliselt, et nii varakult kõik kohad broneeritud, vaid ka päästjate motivatsioon koolitusel osalemiseks, mõnel juhul tähendab see ju nädalate veetmist sadade kilomeetrite taga. Jällegi sai päästkeskuse hulga õppematerjali ning ideid oma edasisteks tegevusteks ning jääb vaid loota, et hea koostöö päästeasutuste vahel tagab varem või hiljem soovitud tulemused ka päästkeskuste tegevuses.

Armeenia elanikkonna kaitseüsteemi arendamine

KRISTIINA VILU

Päästeameti välissuhete büroo peaspetsialist

Tänavu 1. jaanuarist käivitus Eesti, Rootsi ja Armeenia Päästeameti kolmeaastane koostööprojekt "Armeenia elanikkonna kaitseüsteemi arendamine" (Development of Civil Protection Capabilities in the Republic of Armenia).

Projekti eesmärk on välja arendada senisest tõhusamalt toimiv päästeteenistuse süsteem Armeenias, vähendada õnnetuste ja katastroofide põhjustatud võimalike inimeste kaotuste, elanike haavata saamise arvu ning minimeerida materiaalsed kaotused ja keskkonnakahjud.

Arengukoostöö raames toimuv on suunatud Armeenia eri institutsioonidele/organisatsioonidele, kelle kohustuste hulka kuuluvad tuleohutus- ja päästealane ennetustöö, valmisoleku tagamine ja tegutsemise õnnetuste korral. Väljapakutud tegevusplaani kohaselt kaasatakse tegevustesse eelnimetatud valdkondadega seotud organisatsioonid ja valitsusasutusi kohalikul, regionaalsel ja ka rahvuslikul tasandil.

Projekt on mõeldud Armeenia elanikkonna turvalisuse tõstmiseks; spetsiifiliselt aga tuleõnnetuste ja päästeteenistuste spetsialistide oskuste arendamiseks, elanikkonna tõhusama kaitseüsteemi arendamiseks ja valitsusasutuste abistamiseks turvalisema ja demokraatliku ühiskonna loomisel.

Eesti Päästeameti panus projekti on oskusteabe andmine Armeenia kolleegidele, lisaks koostatakse partneritega sidesüsteemide strateegiline plaan. Suurendame ka Armeenia laste päästeteadlikkust noorte päästealalaagrites. Projekti tegevust korraldavad Päästeamet ja selle hallatavate asutuste ametnikud.

Tegemist on Eesti riigi arengukoostööprojektiga, mida rahastavad Eesti Vabariigi Välisministeerium, Rootsi Rahvusvahelise Arengukoostöö Agentuur ning kaasrahastab Päästeamet.

Korstnapühkija – tulekahju ennetaja

Musta kübara, harja ja tahmase näoga mees, kes pistab pea ahju või turnib katustel – see on pilt, mille tavaliselt maname endale korstnapühkijast. Kuid kas tegelikult ikkagi mõistame, kui oluline see veidralt nõrgisena näiv mees meile kõigile on?

ERKI REMMELKOOR

Lõuna-Eesti Päästkeskuse ennetustöö büroo juhataja

Foto: Tõnu Valge

Paljud tulekahjud jääksid toimumata, kui majade küttesüsteemid oleksid korralikult hooldatud ning inimesed selle vajalikkusele veelgi enam tähelepanu pööraksid. Üldjuhul hooldab küttesüsteeme korstnapühkija ja seega on ta tulekahju ennetaja.

Sellest ajendatuna korraldasidki päästeteenistus ja korstnapühkijad 27. jaanuaril Tartus esimest korda kõigile Eesti korstnapühkijatele suunatud õppepäeva “Korstnapühkija – tulekahju ennetaja”. Tagantjärele on hea öelda – oli igati asjalik ja huvitav üritus.

Tegelikult oli õppepäeva korraldamine plaanis juba mõnda aega. Aasta algul võeti asi käsile, vaadati läbi korstnapühkijatele enim probleeme tekitavad nende ja päästeteenistuse tööga seotud küsimused ning otsiti teemat hästi valdav lektorid.

Õppepäeva programmis oli päästeteenistusele ja korstnapühkijatele kaks kõige olulisemat teemat: tuleohutusjärelvalve ametnike ja korstnapühkijate koostööd reguleerivad seadused ning koostöövõimalused ennetusalal. Loomulikult ei saanud üle ega ümber kütteseadmete tuleohutusest ning enim levinud paigaldamisvigadest. Käsitleti ka gaasiohutuse teemat, räägiti uutest ehitusmaterjalidest ja tehnoloogiast.

MILLENI JÕUTI?

Paraku peab tõdema, et päästeteenistuse seisukohalt tekitab muret kahe osapoole peaaegu olematu koostöö. Nimelt peaksid päästeteenistus ja korstnapühkijad olema partnerid, kes teevad koostööd,

kui on avastatud tuleohutusnõuete rikkumine – teavitatud kas siis hooldust vajavatest või ohtlikus seisukorras olevatest kütteseadmetest. Ühest küljest nõuab seda seadus, teisest küljest aitab see ära hoida võimalikke tuleõnnetusi.

Probleemiks on ka korstnapühkimise kui teenuse arengusuundade väljaarendamisele kaasaaitamine, kus Päästeametil ei ole kindlat partnerit, kes kogu riigis koondaks eri arvamused. Kuna korstnapühkijad tegutsevad FIE-dena, siis ei ole kõiki Eesti korstnapühkijaid koondavat organisatsiooni. Eesti Korstnapühkijate Koda esindab paraku ainult kahekümne kuni kolmekümne teenusepakkuja huve.

Arutleti ka kutsekvalifikatsiooni üle. Kahjuks on praegu väga raske öelda, milline on kütteseadmete puhastamise kvaliteet. Teeninduse Kutsenõukogu on kinnitanud korstnapühkija kutsesstandardi

ning Eesti Kutsekoja koordineerimisel koostab Eesti Korstnapühkijate Koda kutse andmise korda.

Igal juhul peab korstnapühkija olema ka kodaniku usaldusväärne partner, andes talle kindlustunde puhastatud ja hooldatud kütteseadmega ja teadmise, et nüüd on tema kodu tuleohutu.

Korstnapühkijad leidsid, et kvalifitseeritud korstnapühkija peaks puhastama kõiki küttesüsteeme, mitte nagu siiaaani, kus eramaja valdaja võib seda ka ise teha. Siiski jõuti selgusele, et praegu on see liiga ambitsioonikas plaan, kuna selles puuduvad vajalikud töötajad.

Üks pakiline probleem veel. Praegu, mil tuletame inimestele pidevalt meelde, et kütteseadmeid peab kutssuma puhastama korstnapühkija, ei ole tarbijatel kellegi poole pöörduda. See tähendab, et teenus ei ole kättesaadav ja korstnapühkijad töötavad suure koormusega. Selles osas on mõtteainet mõlemale ürituse korral-

danud osapoolele. Päästeteenistus pakkus välja võimaluse edastada kontaktandmed päästeala infotelefonile 1524, mis väga soojalt vastu võeti.

Ühiselt oldi seisukohal, et uued ehitusmaterjalid ja tehnoloogialahendused eeldavad nii korstnapühkijate kui ka päästjate teadmiste pidevat uuendamist.

Üritusel, mille korraldas Lõuna-Eesti Päästkeskus koostöös Eesti Korstnapühkijate Kojaga, osales kokku 35 korstnapühkijat üle kogu Eesti, lisaks umbes paarkümmend asjahuvilist ja eksperti. Õppepäeva avas Päästeameti peadirektor Kalev Timberg ning eri teemadel kõnelesid Rait Pukk Päästeametist, Viljar Schmidt Lõuna-Eesti Päästkeskusest, Peeter Jansons EG Võrguteenustest ja Koit Koppel Eesti Korstnapühkijate Kojast.

KÜTTESEADMED KORDA JA KODU TULEOHUTUKSI!

Päästeala infotelefonil 1524 vastatakse kodanike küsimustele

“Tere. Kas ma spetsialistiga saan rääkida? Ma pole ise pikka aega kodus olnud, praegu kütan ja hirmus vinguhais on sees. Oskate äkki öelda, kas siibri hoob peab olema horisontaalselt või vertikaalselt?”

“Tere õhtust! Öelge palun, kas Pärnus Tammsaare puiestee upub või ei?”

“Tere! Helistan Piritä linnaosavalitsusest. Käis meil üks kodanik jutuga, et tema naaber põletab tünnis prahti. Prügiveolepingu on teinud minimaalse ja igasugused jäätmed põletab tünnis. Kas on reaalne kutsuda välja tuletõrje, kes selle tünni vett täis laseks?”

Tekst ja foto:

Heivi Mäekivi

päästeala infotelefoni
1524 projektijuht

Need ja paljud teised kõned on tulnud üleriigilisele päästeala infotelefonile 1524, mis alutas tööd selle aasta 1. jaanuaril ja teenindab kliente ööpäev läbi. Algus on raske, tunnistavad teenindajad, sest ehkki kõnesid on esialgu vähe, juhtub tulema niisuguseidki küsimusi, millele klientide teenindajad kohe vastata ei oska. Sellisel juhul peab küsija lihtsalt vastust pisut ootama – infotelefoni töötaja teeb asja endale selgeks ja helistab kliendile tagasi.

Infotelefon 1524 loodigi selleks, et kõikvõimalikku päästeinfot võiks saada ühest kohast. Siiani helistasid inimesed oma muredega päästeteenistuse sekretäridele, Päästeametisse, numbrile 112 või otsisid vastust Päästeameti koduleheküljelt. Tihtilugu juhtus, et küsimuse esitaja suunati aina uutele ametnikele helistama, aga rahuldavat vastust ta ei saanudki.

Idealis peaks päästeala infotelefoni töö välja nägema nii, et kõigi küsimustega, mis ei nõua kiiret reageerimist (tuletõrjeauto väljasaatmist põlengule jne), helistab kodanik numbrile 1524. Klienditeenindaja kuulab mure ära, otsustab, kes on pädev selle probleemiga tegelema ja annab kodanikule vastava ametniku telefoninumbri ja/või vastuvõtuajad.

On muresid, mille puhul saab vastuse anda ka klienditeenindaja ise: tule tegemise nõuded; info metsaminekukeelu, kulupõletuse, suurõppuste, automaatse tulekahjusignalsatsiooni ja sellega liitu-

mise, samuti Sisekaitseakadeemiasse ja Väike-Maarja päästeskooli astumise kohta.

Kui peaks juhtuma suurõnnetus, kuhu vajatakse vabatahtlike abilisi, saavad soovijad end infotelefonile helistades kirja panna.

Infotelefoni klienditeenindajail on käepärast ka kogu Eesti päästeala ametnike kontaktandmed ja nii võiks teenust rohkesti kasutada ka valdkonnasiseselt – kolleegi e-posti aadress või telefoninumber on vaid ühe telefonikõne kaugusel.

Numbrile 1524 helistajate kõnesid võtavad praegu vastu neli täiskohaga klienditeenindajat, kes töötavad vahetustega. Üeldakse, et mida erinevamad inimesed, seda efektiivsem on meeskond. Päästeala infotelefoni meeskonna efektiivsuse kohta on veel vara midagi öelda, kuid klienditeenindajad on kõik erinevad inimesed.

Eve Toim, üks neist, iseloomustab oma kaastöötajaid: “Marina on ülipüüdlik ja samas väga heasüdamlik, Piret äärmiselt abivalmis, Maia peale võib alati kindel olla.” Eve ise paistab silma arvutiteadmiste ja nende jagamise oskusega.

Marina Silma sõnul alustasid neli vaprast, teadmishimulist ja südikast naist aasta lõpus õpinguid, et saada infotelefoni klienditeenindajaks. “Tulime väljastpoolt päästeala ja meil polnud aimugi, et selles töös on vaja teadmisi kogu päästevaldkonna kohta. Õnneks olid meil väga head õpetajad – oma ala tõelised professionaalid...” Kohanemisaega

1524 klienditeenindaja Marina Silm

Idealis peaks päästeala infotelefoni töö välja nägema nii, et kõigi küsimustega, mis ei nõua kiiret reageerimist, helistab kodanik numbrile 1524.

on seni olnud veel vähe, õpitud teadmiste vahel pole töötades jõutud seoseid luua ning päästevaldkond ise tundub ikka veel üüratult suur ja aukartust äratav. Kogu infotelefoni meeskond teeb aga iga päev tööd selle nimel, et olla ettevõtte vääriline ning jõuda võimalikult kiiresti oodatud tasemele.

PÄÄSTEALA INFOTELEFON 1524

- Helistada saab nii mobiil- kui ka lauatelefonilt.
- Kõneminut maksab sama palju mis kohaliku kõne minutihind, mobiiltelefonilt helistades peab maksma operaatori paketiühenduse hinna.
- Helistajaid teenindatakse ööpäev läbi.
- Kõik kõned salvestatakse ja edastatakse aruannetena Päästeametile, regionaalsetele päästeteenistustele ning Häirekeskusele.
- Klienditeenindaja näeb helistaja numbrit.
- Kõik infotelefoni arendamise ideed on teretulnud infotelefoni projektijuhi e-posti aadressile heivi.maekivi@rescue.ee.

Läbi raskuste tähtede poole...

“Oled raske ameti valinud!” öeldi esimesel koolipäeval päästetekorraldajate erialal alustanutele.

Merje Tamm

häirekeskuse päästekorraldaja
eriala esimese lennu õpilane

Foto: Ave Oad

Ega keegi meist, kaheksast õpilasest, arvanudki vastupidi. Tuleb korralikult õppida, kogemusi koguda ning siis saab igaüks ka edukalt hakkama. Õpe, elamine, toit ja koolivorm on meil tasuta. Vaja läheb vaid enesekindlust ja piisavalt tahtmist, et selle tööga hakkama saada, kuid sellest meil puudu ei jää. Selle aasta oktoobris istusid esimest korda koolipinki tulevased päästekorraldajad. Väike-Maarja Päästekoolis alustati pilootprojektiga, kus oldi valmis koolitama kahteistkümmet inimest. Esimesel aastal täideti kaheksa kohta. Päästekorraldajaks pürgijad pidid läbima vestlusvooru, mille alusel otsustati, kellel on selle töö jaoks piisavalt annet ja närvi. Meie õppekava sisaldab hulgaliselt praktilisi ja teooriatunde, oleme käinud näiteks harjutusväljakul tuletõrjajate tööd jälgimas ning ka ise kätt proovimas. Meile tutvustati seal kogu tööd, mida päästjad teevad, et päästekorraldajatel oleks eetokujutus toimuvast, kui nad ise soojas häirekeskuses teisel pool telefoni istuvad. See annab kujutluspildi ning selgitab, miks päästetööde juht teatud asju häirekeskusest nõuab.

Tulevaste päästekorraldajatena õpime tundma päästetehnikat, õigusakte ja ka erakorralist meditsiini, samuti korraldada üle eesti keele põhitööd ning õpitakse nii vene kui ka inglise keelt ja palju muud. Hea päästekorraldaja peab olema viisakas nii tööil kui ka töövälisel ajal, seega ei puudu õppekavast ka kutse-eetika.

Erakorralise meditsiini tunnid muudab mitmekesisemaks praktiline osa. Lisaks mõistetele ja kirjeldustele oleme käinud koos teiste rühmadega väljas esmaabi andmist õppimas. Meditsiinitunnid lõppesid eksamiga, kus igaüks sai näidata poolaasta jooksul kogutud teadmisi ning oma elustamisoskusi. Pärast seda läksime kiirabi praktikale, kus tutvusime kiirabi tööga ja sõitsime

Tulevaste päästekorraldajatena õpime tundma päästetehnikat, õigusakte ja ka erakorralist meditsiini, samuti korraldada üle eesti keele põhitööd ning õpitakse nii vene kui ka inglise keelt ja palju muud.

brigaadidega kaasas. Ühe vahetuse veetsime ka traumavastuvõtus.

Koolis ei puudu ka meelelahutuslik pool. Õppeaasta alguses toimub traditsiooniline rebaste ristimine. Sellest pidid osa võtma kõik kooli õpilased peale spetsialistide kursuse, kes seda korraldas. Nagu päästekoolile kohane, ei jäänud keegi kuivaks. Kuid kõigil oli lõbus. Trall hakkas pihta hommikuse äratusega ning lõppes õhtuse takistusteraja

läämimise ja tantsuõhtuga kohalikus pubis. Enne jõuluvahetusele minekut toimus pidulik jõuluõhtusöök. Kogu kool istus pidulauas ja nautis maitsvat toitu. Direktor pidas kõne ning autasustati paari spordivõistluse parimaid meeskondi. Kaks korda aastas toimub meil lõpusõda, millest võtab osa kogu kool ning osalema kutsutakse ka kiirabi brigadid. Esimene on talvel ning teine suvel. Lavastatakse õnnetusjuhtumeid ning päästekorraldajaks õppijad mängivad häirekeskust, kes meeskondi välja saavad ja vajalikku informatsiooni jagavad.

Et valik töökoha suhtes kergem oleks, käiakse kõigis neljas häirekeskuses ekskursioonidel. Tutvutakse nende töökorraldusega ning jälgitakse töösaali tööd. Ei puudu ka väljasõidud teistesse päästeasutustesse. Üks meelde jäävamaid on Võsu komando külastamine. Üksest sisse astudes oli juba tunda maitsvat toidulõhna. Meid võeti väga lahkelt vastu pannkookide ja vaarikamoosiga. Koolivälisel ajal, kui pikad

tunnid on möödas, võib igaüks leida endale sobiva tegevuse. Pääaegu iga päev toimub alevi mõni huviring või trenn. Näiteks käiakse line-tantsu ringis ja võrkpalli mängimas. Neljapäeviti viib tasuta buss ujujasse ja igaüks võib kasutada kooli jõusaali ning pärast seda kuumas saunas mõnuleda. Kui siis kõht peaks tühjaks minema, saab ühiselamu köögis ka maitsvat sööki valmistada. Tavaliselt on lihtsalt mõnuseal istuda ja kohvi kõrval kaaslastega juttu ajada, sest tühja kõhu üle ei saa küll kurta. Kolm korda päevas saab korralikult süüa.

Meie kursusekaaslased on väga toredad ja huvitavad inimesed. Kõik said juba esimesest päevast peale hästi läbi ning saavad siiani. Naljaka on mõelda, kuidas kaheksa eri inimest ühel hetkel kokku said ja ühise tee valisid, kuid siiani ei kahetse seda meist keegi. Saame aru, et päästekorraldaja amet on raske, aga ei saa loota, et kõik elus kergelt kätte tuleb. Oleme oma valikuga rahul ja valmis end proovile panema!

Sportlik nädal Ida-Eesti Päästekeskuses

Tekst ja Fotod:

Eve Ojala

Ida-Eesti Päästekeskus

••1•• võrkpalliturniiri võitjariikas läks tänava Rakvere keskkomando meeskonnale. Võistkonna kaptenile Virgo Nurgamaale annab selle üle administratsiooni võistkonnas kaasa löönud päästekeskuse direktor Ailar Holzmann.

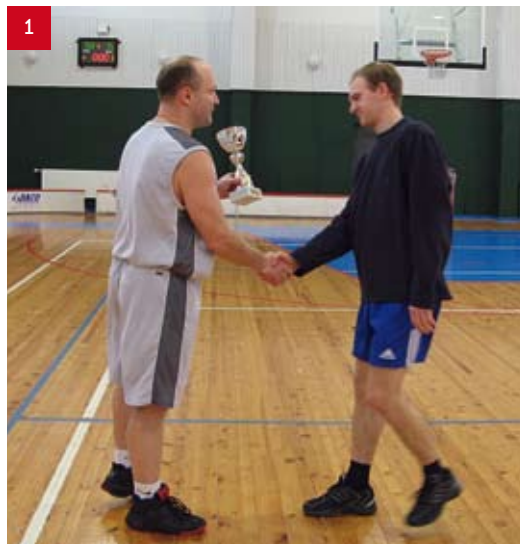
••2•• Tapa meeskonnal tuli võrkpalliturniiri võitjale Rakvere keskkomando meeskonnale (tagaplaanil) 0:2 alla jääda vaatamata Ando Vainjärve (võrgu ees löögihoo) tublile esitusele.

••3•• Mulluse turniiri võitja Kunda tugikomando meeskond pidi sel korral võrdsete heitluses leppima kolmanda kohaga. Mõningale ebaõnnele vaatamata lahkuti turniirilt heas meeleolus.

••4•• Löögihoos on Võsu tugikomando päästja Enn Toming. Administratsiooni au kaitsevad teisel pool võrku päästekeskuse direktor Ailar Holzmann ning päästetööde teenistuse juhi asetäitja Heigo Olu.

••5•• Pärast tasavägist võrkpallilahingut leidis viis päästekeskuse meest (Heigo Olu, Virgo Nurgamaa, Jaak Kirsipuu, Aron Jaanis ja Taisto Toiger) endas jõudu sõpruskohtumiseks Tamsalu EBE saalihokinaiskonnaga. Mängiti kaks 15-minutilist poolaega, millest võitjana (tulemusena 5:3) väljusid jõuliselt vastaste värvale peale käinud mehed. Fotol on järjekordse rünnaku üles võtnud meeskonna kapten Heigo Olu.

••6•• ainsa õrnema soo esindajana turniiril kaasa löönud Ave Toomel (pildil paremal) tõstis meeskoleegidele palli ette igast asendist. Paraku ei piisanud sellest seekord enamaks neljandast kohast.

Jõud ja osavus üheskoos

Ida-Eesti päästkeskuses jätkub spordivõistluste traditsioon

Päästkeskuse igapäevaelus sportlikuima nädala juhatas sisse Kunda tugikomando, kes pidas "kodus" kaks sõpruskohtumist. Kolmapäeval, 7. veebruaril mängiti Kunda ühiskooli võimlas Väike-Maarja Päästkeskuses võistkonnaga võrkpalli ning reedel kohtuti Kunda linna sõpruslaeva Tasuja meeskonnaga saalihokis. Kui võrkpallis näitasid kindlat üleolekut külalised, siis saalihokis kaldus lõpuks mäng napilt võrustajate kasuks.

TUBASED JÕUPROOVID

Laupäeval, 10. veebruaril peeti Tamsalus neljas Lääne-Viru komandode vaheline võrkpalliturniir. Kui varasematel aastatel kohtuti kõikide vastastega talve jooksul maakonna erinevates spordisaalides, siis tänava otsustati korraldada ühepäevane kiirvõrkpalliturniir. Mängiti turniirisüsteemis kaks geimi 11 punkti.

Meie jaoks kujunes see laupäev tõeliseks spordipäevaks, sest pärast võrkpallilahinguid planeerisime pidada ka sõpruskohtumise saalihokis. Vastaseks mullustel Eesti meistrivõistlustel neljanda koha saavutanud Tamsalu EBE naiskond. Lisaks spordisaalile oli sel päeval soovijate kasutuses maakonna kõige sportlikuma omavalitsuse Tamsalu muidki tervislikke hüvesid - oli võimalik nii suusatada kui ka ujuda ja saunas käia.

Esimene võrkpalliturniir toimus Lääne-Viru päästeteenistuses 2004. aastal. Siis oli võidukas administratsiooni võistkond, teiseks tuli Kunda ja kolmandaks Rakvere komando. Aasta hiljem võitis Rakvere, teine oli Kunda ning kolmas Võsu ja Haljala ühendmeeskond. Eelmisel aastal olid võidukad kundalased, teisele kohale platseerus administratsiooni ja kolmandale Rakvere keskkomando võistkond.

Tänavusel ühepäevasel kiirturniirilt viis võidukarika koju parimat füüsilist ettevalmistust näidanud Rakvere keskkomando meeskond koosseisus: kapten Virgo Nurgamaa, Hillar Tiganik, Toomas Stroo, Livar Liblik, Jaak Kirsipuu, Tom Leesnurm, Tanel Pukk ja Urmas Reinmaa. Võrdse geimide suhtega jäid teist ja kolmandat kohta jagama Võsu+Haljala ja Kunda komandod. Et aga auhinnakarikad olid suuruselt erinevad, siis otsustati paremusjärjestus selgitada kõikide mängude-

ga kogutud punktide liitmise teel. Punkte oli rohkem saavutanud Võsu ning nii tuli Kunda meestel seekord leppida kolmanda kohaga.

JÄISED KIRED

Sportliku nädala lõpetas pühapäeval Simunas peetud viies jäärjavõistlus, mille korraldamise traditsioon Lääne-Virumaal ulatub 2003. aastasse. Esimene sõit tehti Võsul, kolmel järgmisel korral Tapal ning nüüd valmistati võistlusrada ette Simunas.

Arvestust peeti nii individuaalselt kui ka võistkondlikult. Osalejate arv pole piiratud, kuid võistkondlikusse arvestusse lähevad igast üksusest kolm paremat tulemust.

Jäärajasõidu võistlus koosneb kahest osast: sõit veoauto (ZIL 130) ja sõiduautoga (VAZ 2105). Võistluste peakorraldaja Aivar Lepa sõnul kuuluvad jäärjavõistluste juurde tavaliselt ka mitmesugused päästeteenistusele iseloomulikud lisäülesanded, nagu näiteks riietumine, voolikute ühendamise jms. Võitja võistkond saab aasta hoida rändkarikat, milleks on ZIL-i rool.

Veoauto võistlusrada koosneb tänavu kahest elemendist: "ussist"

ja "kaheksast", start ja finiš olid "garaažis", sõiduautoga tuli läbida üks jääne ring. Peale saavutatud aegade järjestamist ja punktide kokkulükkemist selgus, et 38 osalenu seas olid individuaalselt paremad Jaak Janno (korrapidamisbüroo juhataja), Kuno Kaldjärv (Tapa) ja Enn Aruvainu (Simuna).

Kaheksa võistkonna seas edestas Tapa komando (Kuno Kaldjärv, Tarvo Olesk ja Toomas Leetrand) korrapidamisbürood (Jaak Janno, Tom Leesnurm ja Aivar Lepp) vaid kahe punktiga. Kolmandaks tuli Rakvere keskkomando esindus (Valeri Pronin, Arlis Pípenberg ja Mati Veelaid).

••1•• Turniiri kõik kohtumised lõpesid sõbraliku käepigistusega. Ühtsesse vormi riietatud Võsu meeskond (paremal) paistis silma ka ühtlase mänguga, kus kõik kasutasid oma mänguoskusi maksimaalselt.

••2•• meeskolleegide ohtliku rünnaku tõrjus Tamsalu EBE naiskonna liige, päästkeskuse ennetustöö büroo juhataja Marika Uussalu.

••3•• fotol on võiduka Tapa meeskonna liige Toomas Leetrand ja auhinnaks saadud rändkarikas.

Tuletõrjeautod Eestis aa

(ALGUS 2004. AASTAL)

Enne sõda Eestis tuld kustutanud tuletõrjeautodest enamus olid ehitatud USA päritolu šassiidele ning pealisehitus komplekteeritud või kohandatud kohapeal.

Heikki Perli

Fotod: autori erakogust

Eesti esimesel iseseisvusperioodil 1933 ja 1934 aastal sai Viljandi VTÜ kaks Chevrolet alusel ehitatud veepaakidega tuletõrjeautot ning Pärnu, Mustla ja Viru-Jakobi VTÜ samal alusele valmistatud paak-autopritsi. Neist nelja auto pealisehituse valmistas metallitehas LAVERNA.

1933. aastal ostis Tallinna VTÜ uue Chevrolet šassi ning Taanist firmalt Meisner-Jansen tsentrifugaalpumba Aster II tootlikkusega 1200 l/min. See oli Tallinna VTÜ esimene kinnise meeskonnaruumiga tuletõrjeauto. Sõiduk paiknes Kalamaja depoo. V jaoskonna kauaaegse juhataja Aleksander Puu auks pandi sõidukile nimeks "Aleks". See auto oli töökorras 1966. aastani. "Aleks" pump asub praegu Eesti Tuletõrjuseumis.

Kolmekümnendate aastate keskpaigas suurenenud tuletõrjeautode park veelgi. Tallinna kutselise tuletõrje Kesklinna jaoskonnale ehitati USA firma REO alusel kinnise pealisehitusega veeauto (veepaak-autopritsi). Sellel oli veepaak ning tuntud Saksa firma C.Metz poolt valmistatud keskasetusega tsentrifugaalpump tootlikkusega 900 l/min. Tegemist oli igati ajakohase tuletõrjeautoga. REO oli aastaid Kesklinna jaoskonna esimeseks väljasõiduautoks, sõja ajal jäi see mootoririkke tõttu seisma ning 1944. a. sügisel seda enam arvele ei võetud. REO kabiin asetati tuletõrjeautole PMZ-2, kus see teenis kuuekümnendate aastate lõpuni. REO pump oli kasutusel trofeeautost Opel Blitz ehitatud tuletõrjeautol.

PEALINNAS KUSTUTASID REO JA OPEL BLITZ

Tallinna enamik tulekahjusid aastatel 1934–1939, kustutati just kahe veepaak-autopritsi (REO ja Opel Blitz), mis olid sel ajal kutselises tuletõrjes esimesteks väljasõidu-

duautodeks.

1935. aastal ehitati Paide VTÜ-le pruugitud Chevrolet bussist tuletõrjeauto, kus oli veepaak ning mootorprits. Meeskond istus väljasõidul kahel pool veepaaki. Samal aastal sai Petseri VTÜ täiskummist rehvidega Kelly Springfield šassiile ehitatud tuletõrje veetsisterni (või veeauto, nagu tol ajal öeldi) ja Tapa VTÜ samuti täiskummist rehvidega Albion šassiile ehitatud kustutusauto. Viimane osteti Rakvere VTÜlt, kus see oli valminud juba 1932. aastal. Tegemist oli Esimese maailmasõja ajal Inglise armee tarbeks ehitatud 3tonnise kandejõuga veoautoga Albion mudelinimega A 10. Autol oli neljasilindriline 32 hj bensiinimootor ja peaülekandega kokkuehitatud käigukast, kust rattaid käitati kettülekande abil.

Eelpoolnimetatud aluste kasutamist soosis kehtivad reeglid – alates 1937. aastast ei lubatud Eestis enam kasutada täiskummist rehvidega autosid, erand tehti aga kaitsevägele ning tuletõrjele. See võimaldas sellised šassiid odavalt omandada. Mõlemat seda marki autot oli Eestis ainult üks.

Petseri VTÜ veeauto kohta hilisem informatsioon autoril puudub, kuid Tapa VTÜ veeauto saatus on teada. Nimelt kasutati seda Albionit vee veoks Tapa rajatava sõjaväelennuvälja betoneerimistöördele. Saksa vägede saabumisel 1941. aasta augustis oli pritsumeeste auto lennuväljale maha jäetud, kust üks talumees selle mootori ja sillad enda tallu viis ning ära kasutas. Need satused utili alles möödunud sajandi kuuekümnendatel aastatel.

Vändra, Mõisaküla ja Kuremaa VTÜ olid varustatud pruugitud Ford mudel T (TT) alusele ehitatud primitiivsete tuletõrjeautodega, millel oli ainult transpordifunktsioon. Neil autodel puudusid veepaagid ning mootoril käitavad pumbad. Ka linnade tuletõrjed muretsesid endale autosid, millel oli üksnes varustuse ning meeskonna transpordifunktsioon. Tüüpiliseks näiteks oli Tartu VTÜ kaupmeeste jaoskonna auto, mis ehitati 1935. a. jaoskonna rahadega meeskonna ja mootorpritsi veoks.

1. aprilli 1936. a. seisuga oli Eesti kõigis maakondades kokku 83 tuletõrjeautot. Kui enamus väiksemate tuletõrjeühingute tuletõrjeautodest

oli ehitatud kohapeal pruugitud alustele, siis 1936. a. ostis Suure-Jaani VTÜ uue Ford V-8-51 veoauto ning ehitas sellest veepaagiga varustatud tuletõrjeauto. Auto oli kasutusel kuni 1941. a. juulini, mil kohalikud kommunistid sellega läbi Narva Leningradi põgenesid. Auto anti üle Leningradi tuletõrjele.

1936.-1937. a. ehitati Tartu VTÜ ronijate jaoskonnale Opel Blitz alusel uus tuletõrjeauto. Opel Blitz mudeli 3,5 – 83 telgede vahe oli 4650 mm ja seda viis edasi 68 hobujõuline kuuesilindriline bensiinimootor. Sellele valmis bussitaolise kerega sõiduk, kus oli veepaak ja mootorprits. Meeskond istus kahel pool veepaaki, millele oli võimalik panna tagant peale redelid, pootshaagid jm. pikemad kustutusriistad. 1937. aasta 5. mail toimunud ristsetel pandi autole nimeks "Abistaja".

Tartu kutseline tuletõrje kasutas eranditult lahtise kerega tuletõrjeautosid. Peale Fordi mudeli A olid kõik autod veel täiskummidega. Aastatel 1937-1938 ehitati Tartu kutselisele tuletõrjele J. Ratniku vabrikus tolle aja Eesti võimsaim ning kaasaegsem tuletõrjeauto. Šassiiks oli USA

statel 1930–1940

••1•• Vändra VTÜ FORD-TT, mis oli kohandatud mootorpritside ja muu varustuse veoks. ••2•• Tallinna Kutselise Tuletõrje Pelgulinna Jaoskonna Opel Blitz. ••3•• Tallinna Kutselisele Tuletõrjele kohapeal REO alusel ehitatud veepaagiga tuletõrjeauto. ••4•• Tartu VTÜ Opel Blitz alusel ehitatud tuletõrjeauto Korpuse päeva paraadil 1937. aastal, kus viibisid ka Päts, Laidoner ja Eenpalu.

firma Diamond-T mudel 613, mille kandejõud 4,5 tonni ja jõuallikaks kuuesilindriline 84 hj mootor. Sellele paigaldati 2000 l veepaak ning ehitati täielikult kinnine voolujooneline kere. Tuletõrjeautol kasutati Austria firmalt Rosenbauer ostetud neljaastmelist tsentrifugaalpumpa tootlikkusega 2000 l/min, töösurvega kuni 20 atmosfääri. Auto ristiti 13 juulil 1938. aastal "Võitjaks" ning selle kerele kinnitati vastav linna vapiga varustatud metallplaat. Auto kogumaksumuseks kujunes 15 738

krooni ja 21 senti. 1941. a. juulis käsutasid vene väed "Võitja" Raadi lennuväljale, kust see lahkus koos vene vägedega Narva suunas. Olles koos teiste Tartu ja Valga tuletõrjeautodega Narvas, suunati kuus tuletõrjeautot tolleaegse SARK Tuletõrje Osakonna ülema Kondratjevi korraldusel tagasi Tallinna.

"Võitja" anti üle Paldiski lähedal asunud Suurküla (tänapäeval Ämari) mereväe lennuvälja käsutusse. Augustis 1941 viidi see tuletõrjeauto Hanko mereväebaasi, kus seda

kasutati kuni detsembrini. Vene vägede lahkumisel olla see tuletõrjeauto detsembris 1941 lükatud sadamakailt vette.

Mõisaküla VTÜ, kus juba 1932. a. alates oli kasutada Ford T, ostis 1937. a. ühelt Võhma kaupmehelt 1500 krooni eest pruugitud Chevrolet veoauto, millest meeskond hakkas ehitama autopritsi. Autole ehitati lahtist tüüpi pealisehitus ning varustati eesasetusega tsentrifugaalpumbaga. Antud pump valmistati Mõisaküla Raudtee Tehases "Flader" pumba eeskujul. Auto sai valmis 1939. a. algul. Praeguseks ajaks on sellest säilinud pump ning pealisehitus, mis sõja ajal paigutati teisele šassiile ning on vanatehnikaklubi Retom käsutuses.

TALLINN SAI BALTI RIIKIDE ESIMISE GAASIKAITSEAUTO

1939. a. valmis Tallinna kutselise tuletõrje tellimusel Balti riikide ainus gaasikaitseauto. See ehitati Opel Blitz (mudel 3,6-47-30) pikendatud telgede vahega šassiile bussitaolise gaasikindla kerega. Auto keres asus sektsioonid kannatanute kanderaamide, meeskonna, gaasikindla riietuse ning gaasierastamisvahendite jaoks. See auto värviti punase asemel halli värvi, kuid varustati päästeautole omaselt häirevalgussignaalidega (kaks ettepoole suunatud punast valgustit). Sõiduk elas sõja üle, kuid arvestades selle spetsiifikat, anti peale sõda üle Vabariiklikule Sanitaar-Epidemioloogilisele Jaamale.

1938. a. viimasel päeval jõudis Järva-Jaani Võhmata VTÜ poolt 3480 krooni eest ostetud Bedford WLG kolme tonnise šassi. Selle baasil hakati firmas O.SORK ehitama tuletõrjeautot, mis sai valmis järgmise aasta sügiseks. See oli maa (ka alevite) tuletõrje kõige täiuslikum tuletõrjeauto kinnise meeskonnaruumi, keskasetusega pumba ja veepaagiga. Autol oli kolm voolikuvärtnat, neist üks tagaosas magistraalliini voolikute tarvis. 1939.a. kasutasid seda sõidukit ka tuletõrjekooli kursustest osavõtnud. Auto sai sõjas tugevalt kannatada ning ei väärinud enam taastamist.

1939. a. hakati M/T Laverna Nõmme VTÜ tellimusel ehitama

Diamond –T mudeli 611 šassiile universaalset kinnise bussitaolise kerega tuletõrjeautot. See auto oli ühelt poolt tuletõrje-autotsistern, kuid omas ka gaasikindlat ruumi ja vastavat varustust. Masin jäi kadunuks septembris 1944, kui üks Nõmme tuletõrjejuhtidest põgenes sellega Haapsalu-Virtsu suunas.

1939. a. sai ka Jõgeva VTÜ Studebaker alusel ajakohase kinnise kerega veepaagi ning pumbaga varustatud tuletõrjeauto. See auto oli kasutusel pärast sõda mitmes Jõgeva rajooni komandos kuni aastani 1965.

ENAMIK TULETÕRJEAUTODEST FÜÜSILISELT JA MORAALSELT VANANENUD

Suur osa Tallinna ja Tartu tuletõrjeautodest olid füüsiliselt ja moraalset vananenud. Ajakohasteks võis lugeda Tallinnas REO ja Opel-blitz alustel valmistatud kutselise tsistern-tuletõrjeautosid (veeautosid) ning Magirus M-30 alusel valmistatud autopritsi. Veel oli Tallinna VTÜ-l kaks Chevrolet alusel valmistatud kinniste meeskonnaruumidega tuletõrjeautot. Tartus võis ajakohasteks lugeda kutselise tuletõrje Diamond alusel ehitatud ja Tartu VTÜ Opel Blitz alusel ehitatud tuletõrjeautosid. Suur osa tuletõrjeautodest oli aga lahtise pealisehitusega ning ehitatud täiskummist rehvidega alustele.

Tuletõrje spetsiaalautosid oli üksikuid. Nende hulka võis liigitada Magirus K-26 redelauto ja gaasikaitseauto Tallinna Kutselisest Tuletõrjest ning voolikuid ja aurupritse vedav Fiat Tartu VTÜ-st. Eesti ainuke redelauto oli juba 13 aastat vana ning heietati mõtteid täismetallist redelauto ostmiseks, sest Riias oli selline olemas juba 1935. aastast.

Valdav enamus tuletõrjeautodest - 74,5% - oli ehitatud USA päritolu šassiidele. Ainult 11,3% olid ehitatud spetsiaalsetes välisfirmades, ülejäänud olid komplekteeritud või kohandatud kodumaal. Sisse oli ostetud üksnes šassiid ning mõningatel juhtudel ka pumbad.

1940. aastal jätkus vaatamata Nõukogude Venemaa väeosade asumisele Eestis töö tuletõrje tehnilise täiustamise suunas.

Uus põhiauto

Põhiauto EMPLTLF 3000/200/50 on ehitatud Empl Fahrzeugwerk Ges.m.b.H tehases alusautole MAN. Selle pealisehitus on valmistatud roostevasest terasest, kattedetalidid ja ukсед anodeeritud alumiiniumist, pealisehituse katus kompostitmaterjalist (tugevdatud klaasplast), kustutussainete paagid klaaskiudplastikust. Põhiauto on varustatud 3000-liitrilise veepaagiga ja kahe vahuainepaagiga (A ja B klassi vahuainete jaoks). Põhiauto on varustatud PF Pumpen und Feuerlöshtechnik GmbH tuletõrjepumbaga NP3000 (tootlikkus 15bar juures 2000l/min) ja automaatse vahusegistiga PV-tronic. Varustusse kuuluvad ka valgusmast ja vints. Auto kabiin on neljaukseline ja kuuekohaline ning varustatud hingamisaparaatide kinnitussüsteemidega.

Veebruaris Eestisse jõudnud autole jõuab mais järele veel 17 samasugust.

TÄHELEPANU, NUTIKAD SÕNASEADJAD JA TERASED MÕTLEJAD!

Päästemeet kuulutab välja konkursi järgmisele uuele põhiautole hellitusnime leidmiseks. Autot ennast näete kõrvalolevalt pildil.

Nimi ei tohiks koosneda rohkem kui kahest sõnast ega peaks olema ülemäära pikk. See peaks olema suupärane kasutada ning hästi meelde jääv. Kuna Kärmas Katariina ja Meite Matilde puhul

on juba lähtunud alliteratsioonist (sama hääliku kordus sõna algustähena kasutatavas sõnapaaris), siis soovime seda kasutada ka sel korral. Rohkem piiranguid polegi! Lisada tuleb ka lühike põhjendus, miks just selline nimi välja pakutakse.

Konkursile esitatavad nimed palume saata hiljemalt 1. mai 2007

kella 24.00ks e-posti aadressil anne@rescue.ee. Lisaks pakutavale nimele tuleks märkida oma nimi (või varjunimi) ning kontakttelefon ja/või –aadress.

Sobivaima nime uuele põhiautole valib välja komisjon 4. mail. Parimate nimede väljapakujatele on auhinnad auto tootjalt, samuti kajastatakse kogu ettevõtmist

kindlasti ajakirjas Häire 112. Vaimukat mõttelendu ning kerge-tiibset Pegasust!

Anne Martin
Päästemeeti nõunik

PS Komisjonil on vajadusel õigus, kooskõlastatult autoriga, väljavalitud nime kuju muuta või täiendada.

Eriotstarbelisele maastikusõidukile (ATV) **Polaris Ranger 6x6 700 EFI** on paigaldatud madal-surve- ja kõrksurve sise põlemismootoriga pumbad ning ca 300 liitrine veepaak. Süsteem on mõeldud maastikupõlengu- te kustutamiseks. Süsteem on lihtsalt teisaldatava ning ümberkomplekteeritav. Kustutus-süsteemi ehitas Lääne-Eesti Päästkeskus. Kevadel hakkab 10 sellist autot üle Eesti tööle.

Tuletõrjesport

Tuletõrjespordi noorte "A" gruppi 2006. a. edetabel

Konksredeliga ronimine

Jrk nr	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Ilmar Koppel	Järvamaa	11,05	Tõrvandi	03.07
2	Lauri Nurgamaa	Ida-Virumaa	12,14	Tõrvandi	03.07
3	Mattis Torn	Järvamaa	12,94	Rakvere	28.07
4	Ingvar Laustam	Viljandimaa	13,64	Pärnu-Jaagupi	20.05
5	Martin Meerija	Jõgevamaa	14,00	Tõrvandi	03.07
6	Tõnis Laks	Pärnumaa	15,38	Rakvere	28.07
7	Kaido Kaust	Võrumaa	16,68	Türi	10.06
8	Taavi Dubinin	Jõgevamaa	17,15	Rakvere	28.07
9	Koit Vill	Lääne-Virumaa	17,41	Rakvere	28.07
10	Robert Born	Pärnumaa	18,11	Rakvere	28.07
Keskmine		2006	14,85	2002	14,1
		2005	14,11	2001	13,7
		2004	14,11	2000	14,68
		2003	14,81		

100 m

Jrk nr	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Ilmar Koppel	Järvamaa	16,84	Rakvere	11.08
2	Mattis Torn	Järvamaa	17,47	Rakvere	28.07
3	Lauri Nurgamaa	Ida-Virumaa	18,03	Türi	10.06
4	Martin Meerija	Jõgevamaa	18,81	Tõrvandi	03.07
5	Koit Vill	Lääne-Virumaa	18,97	Rakvere	28.07
6	Kaido Kaust	Võrumaa	19,19	Türi	10.06
7	Robert Born	Pärnumaa	19,34	Rakvere	28.07
8	Toomas Truup	Võrumaa	19,76	Rakvere	28.07
9	Ingvar Laustam	Viljandimaa	20,21	Pärnu-Jaagupi	20.05
10	Mirjo Koit	Pärnumaa	20,45	Rakvere	28.07
Keskmine		2006	18,91	2002	19,08
		2005	18,71	2001	19,48
		2004	18,71	2000	19,95
		2003	18,9		

Kahevõistlus

Jrk nr	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Ilmar Koppel	Järvamaa	28,47	Tõrvandi	03.07
2	Mattis Torn	Järvamaa	30,41	Rakvere	28.07
3	Lauri Nurgamaa	Ida-Virumaa	30,48	Türi	10.06
4	Martin Meerija	Jõgevamaa	32,81	Tõrvandi	03.07
5	Ingvar Laustam	Viljandimaa	34,15	Pärnu-Jaagupi	20.05
6	Kaido Kaust	Võrumaa	35,87	Türi	10.06
7	Koit Vill	Lääne-Virumaa	36,38	Rakvere	28.07
8	Robert Born	Pärnumaa	37,45	Rakvere	28.07
9	Taavi Dubinin	Jõgevamaa	38,63	Rakvere	28.07
10	Toomas Truup	Võrumaa	54,22	Rakvere	28.07
Keskmine		2006	35,89	2002	33,74
		2005	33,22	2001	34,25
		2004	34,28	2000	35,12
		2003	36,41		

Tuletõrjespordi meeste 2006. a. edetabel

Konksredeliga ronimine

Jrk nr	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Andro Oviir	Pärnumaa	14,15	Rakvere	28.07
2	Margo Tammepõld	Järvamaa	14,43	Tõrvandi	03.07
3	Virgo Nurgamaa	Ida-Virumaa	14,68	Viljandi	26.08
4	Alvar Oviir	Pärnumaa	15,51	Rakvere	11.08
5	Ilmar Koppel	Järvamaa	15,57	Valmiera	20.07
6	Mario Pajustik	Võrumaa	15,99	Rakvere	11.08
7	Ando Vainjärv	Lääne-Virumaa	16,26	Rakvere	28.07
8	Raiko Kavak	Viljandimaa	16,27	Tõrvandi	03.07
9	Rivo Reinsalu	Viljandimaa	16,84	Türi	10.06
10	Janno Nurgamaa	Ida-Virumaa	17,34	Rakvere	28.07
Keskmine		2006	15,70	2002	16,57
		2005	15,68	2001	16,57
		2004	16,21	2000	17,38
		2003	16,57		

100 m

Jrk nr	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Andro Oviir	Pärnumaa	16,06	Rakvere	15.07
2	Ando Vainjärv	Lääne-Virumaa	16,42	Rakvere	15.07
3	Mario Pajustik	Võrumaa	16,56	Rakvere	28.07
4	Margo Tammepõld	Järvamaa	16,59	Rakvere	15.07
5	Ilmar Koppel	Järvamaa	16,84	Rakvere	11.08
6	Rivo Reinsalu	Viljandimaa	16,99	Türi	10.06
7	Sirgo Voore	Järvamaa	17,17	Rakvere	15.07
8	Janno Rimmel	Pärnumaa	17,42	Türi	10.06
9	Virgo Nurgamaa	Ida-Virumaa	17,51	Rakvere	11.08
10	Alvar Oviir	Raplamaa	17,55	Rakvere	28.07
Keskmine		2006	16,91	2002	18,08
		2005	16,91	2001	18,47
		2004	17,16	2000	18,98
		2003	17,45		

Kahevõistlus

Jrk nr	Nimi	Elukoht	Aeg	Koht	Kuupäev
1	Andro Oviir	Pärnumaa	30,33	Rakvere	28.07
2	Margo Tammepõld	Järvamaa	31,36	Rakvere	28.07
3	Ilmar Koppel	Järvamaa	32,74	Valmiera	20.07
4	Virgo Nurgamaa	Ida-Virumaa	32,9	Rakvere	28.07
5	Ando Vainjärv	Lääne-Virumaa	33,21	Rakvere	28.07
6	Mario Pajustik	Võrumaa	33,33	Rakvere	28.07
7	Rivo Reinsalu	Viljandimaa	33,83	Türi	10.06
8	Alvar Oviir	Pärnumaa	33,89	Rakvere	28.07
9	Raiko Kavak	Viljandimaa	34,55	Rakvere	15.07
10	Tanel Vahenurm	Pärnumaa	35,64	Türi	10.06
Keskmine		2006	33,18	2002	35,21
		2005	32,98	2001	35,86
		2004	34,23	2000	36,73
		2003	34,72		

Eesti tuletõrjespordi rekordid/saavutused seisuga 26.08.06.

ALA	NIMI	ELUKOHT	AEG	KOHT	KUUPÄEV
MEHED					
KONKS	Ülo Laks/Andro Oviir	Pärnumaa	14,00	/Tõrvandi	1980/09.07.05
100 m	Andro Oviir	Pärnumaa	15,93	Viljandi	2004
KAHEVÕISTLUS	Andro Oviir	Pärnumaa	30,46	Türi	10.06.06
4 x 100 m			57,16	Valmiera (Läti)	2005
MP			30,76	Ostrava (Tsehhi)	2005
NOORED "A" GRUPP					
KONKS	Ilmar Koppel	Järvamaa	11,05	Tõrvandi	01.07.06
100 m	Janno Rimmel	Pärnumaa	16,6	Pärnu-Jaagupi	07.06.03
KAHEVÕISTLUS	Ilmar Koppel	Järvamaa	28,42	Viljandi	26.08.06
NOORED "B" GRUPP					
KONKS	Madis Pirsi	Pärnumaa	7,97	Pärnu-Jaagupi	16.06.01
100 m	Janno Rimmel	Pärnumaa	17,17	Viljandi	17.08.02
KAHEVÕISTLUS	Janno Rimmel	Pärnumaa	25,5	Viljandi	17.08.02
4 x 100 m			60,33	Valmiera (Läti)	2005
MP			22,95	Valmiera (Läti)	2005

2007. aasta võistluste kava

Rakvere sisevõistlused	
17.03.07	Rakvere
Pritsu karikas 2007	
1 etapp – 12.05.07	Rakvere
Tšernoboli mälestusvõistlus	
22. - 26.05.07	Odessa (Ukraina)
Pritsu karikas 2007	
2 etapp – 9.06.07	Pärnu-Jaagupi
Pritsu karikas 2007	
3 etapp – 30.06.07	Türi
Eesti meistrivõistlused	
13.07. - 14.07.07	Jõgeva
Baltimaade meistrivõistlused	
26.07. - 28.07.07	Pänevežis (Leedu)
Pritsu karikas 2007	
4 etapp – 11.08.07	Tartu
Beškidski karikas	
15.08. - 18.08.07	Ostrava (Tsehhi)
Pritsu karikas 2007	
5 etapp – 25.08.07	Viljandi
Euroopameistrivõistlused	
05.09. - 10.09.07	Budapest (Ungari)

Eesti inimesed usaldavad ja hindavad oma päästjaid kõrgelt

Eelmise aasta lõpus tehtud uuringust selgub, et 92 protsenti küsitletutest peab päästeteenistust usaldusväärseks. Selles väljendub Eesti inimeste kindlustunne, et hätta sattudes on neil kellelegi loota.

Juhan Kivirähk
sotsioloog

Mullu detsembris tehtud uuringu "Avalik arvamus ja riigikaitse" tulemustest selgus, et Eestit ähvardavatest võimalikest ohtudest peetakse kõige tõenäolisemaks ulatuslikku keskkonnareostust – seda pidas väga tõenäoliseks 15 ja küllaltki tõenäoliseks 57 protsenti küsitletutest. Olulisuse poolest järgmisi riske – naftarongi plahvatust või relvastatud kokkupõrkeid kuritegelike rühmituste vahel – pidas tõenäoliseks vaid veidi üle 30 protsendi küsitletutest.

Küllap mõjutas sellist ohuhinnangut 2006. aasta alguses looderannikul aset leidnud suur õlireostus. Kui lisada siia veel pikast põuaperioodist tingitud suured metsatulekahjud, arvukad kulupõlengud, autoõnnetused, tulekahjud, siis pole raske mõista, miks Eesti päästjad eelmisel aastal keskmisest enam avalikku tähelepanu pälvisid.

Päästeameti tellitud avaliku arvamuse küsitluse tulemuste põhjal võib kindlalt väita, et päästjad said loodusjõudude ja inimliku hoolimatuse esitatud väljakutsetega suurepäraselt hakkama. Päästeteenistuse usaldusväärsus, mis juba neli aastat tagasi oli erakordselt suur (2002. aastal pidas päästeteenistust usaldusväärseks 86 protsenti elanikkonnast), on veelgi kasvanud. Novembris 2006 usaldas päästeteenistust 92 protsenti küsitletutest. Selline suur usaldusprotsent on seda märkimisväärsem, et 70 protsendil küsitletutest ei ole olnud viimaste aastate jooksul mingeid kokkupuuteid päästeteenistusega. Ent küllap on nad loonud endale päästeteenistuse kohta positiivse kuvandi meediast kuuldu-nähtu alusel.

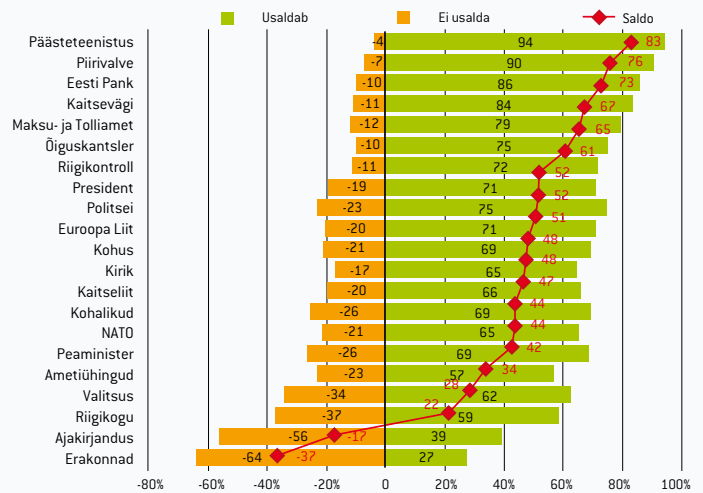
Selle 30 protsendi vastanute käest, kellel on olnud päästjatega kokkupuuteid, küsiti hinnangut

päästjate tegevusele. Tulemusi nähes saab selgeks, miks päästeteenistus troonib usaldusreitingu tipus. Tervelt neli viiendikku annab oma isiklike kogemuste põhjal päästjatele positiivse hinnangu. Võrreldes 2002. aasta uuringuga on positiivsete hinnangute (väga hea + hea) osakaal kasvanud enam kui kolmandiku võrra – 57 protsendilt 80 protsendini (joonis 2).

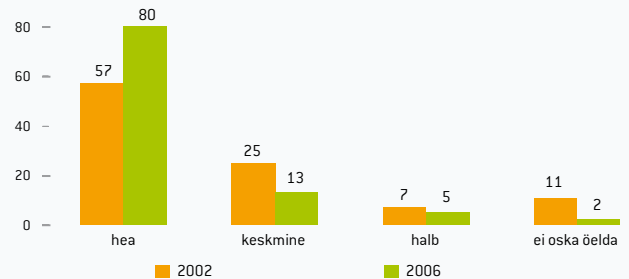
Rohkem on hakatud hindama ka päästjate tegevuse üksikuid külgi: kohalesaabumise kiirust hindab heaks 64 protsenti (2002. aastal 53%), päästjate tegevuse tulemuslikkust 79 protsenti (53%) ja abivajajatega suhtlemise oskust 70 protsenti (51%). Seega on professionaalsuse kasv organisatsiooniselgelt märgatav (joonis 3).

Arvestades kõiki neid positiivseid näitajaid, on raske aru saada, miks poliitikute kõrvad on paljude aastate vältel päästjate muredele kurdiks jäänud. Valijatele seevastu ei pea päästeteenistuse materiaalseid vajadusi pikemalt tõestama – päästeteenistuste suuremat rahastamist selle ja järgmiste aastate eelarves peab vajalikuks 85 protsenti küsitletuist: 52 protsenti peab õigeks rahastamist tunduvalt ja 33 protsenti mõningal määral suurendada. See on väga suur toetus ja sellest ei tohiks riigikogu uus koosseis küll kuidagi mööda vaadata.

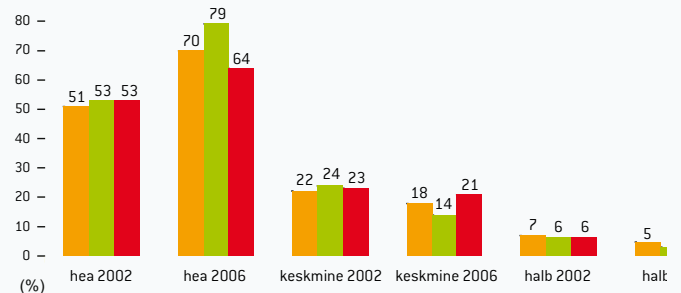
Joonis 1. Institutsioonide usaldusväärsus, % n=999

Joonis 2.

Joonis 3.

MEIE MEEDIAS

Esmaspäeviti kell 13.10-13.20 on Raadio 4 eetris saade 112.

Üle nädala Kadi raadios (kuuldav Saaremaal, Muhemaal ning osaliselt Hiiumaal ja Läänemaal) kell 13.30 "112", saab kuulata ka üle interneti reaalajas www.kadi.ee.

Kadi raadios igal esmaspäeval kell 12.00 ülevaade nädala päästeala operatiivsündmustest. Järvamaa Kuma raadios päästealane saade "Sireen" samuti üle nädala kell 11.30, graafik võib muutuda.

Tartus ja Pärnus levivas Sun fm-is räägib Lääne-Eesti päästeteenistuse pressiesindaja ööpäeva sündmustest kell 9.40 (kui sündmused on), kuuldav internetis www.sunfm.ee

Regulaarne raadiosaade "Lõunatund politsei ja päästeteenistusega" on eetris igal kolmapäeval kell 12.00-13.00 ja kordus samal päeval kell 18.00-19.00. Kanal: Raadio Viru.

Kuku radios esmaspäeviti kell 12:35 "Päästeminutid", Rain Porss ja Kirill Teiter.

Esmaspäeviti Vikerraadio saates "Kolmest kuueni" räägib päästeameti pressiesindaja viimase aja aktuaalsematest sündmustest kell 17:05

Päästeteenistuse tegemisi kajastavad teleris Krimi (Kanal 2), Raport (TV3), Avatud Toimik ja 112 (ETV).

Päästjate uus vaatlusaerostaat on õhku tõusmiseks valmis

Mullu novembris tekitas üle Eesti elevust katsetuste ajal Venemaa poole plehku pannud vaatlusaerostaat. Nüüd sai Eli OÜ-s valmis uus, põgenemiskindlam mudel.

Tekst ja fotod:

Kirill Teiter

Põhja-Eesti Päästkeskuse
pressiesindaja

Jaanuari keskel katsetati lru legendikul uut Põhja-Eesti Päästkeskuse ja Tallinna linnavalitsuse koostöös ehitatud vaatlusaerostaati. Esimene oli mullu tugeva tuule käes kinnituspaela puruks rebinud ja koos videokaameraga kagu poole minema lennanud.

Selliste vahejuhtumite ärahoidmiseks on vaatlusseadme valmistaja Eli OÜ võtnud vana 55-kilose tõmbetugevusega paela asemel kasutusele ligi 180 kg tõmbetugevusega kevlarpaela. Kuigi aerostaadi enda tõstejõud on vaid paar kilo, võib ballooni suur laudpind tugevas tuulepuhangus paela õige kõvasti pingule tõmmata.

Uuendusena on aerostaadi uus mudel varustatud ka heeliumi väljalaskeklapiga, mis avaneb, kui pall peaks tõusma soovitud piirist kõrgemale või kui palli ja maapealse juhtimiskeskuse vahel kaob sidesignaali. See tähendab, et nõõri otsast pääsenud aerostaat ei purjeta enam Venemaa poole, vaid jookseb kindlaks määratud kõrgusele jõudes heeliumist tasakesi tühjaks ning laskub vaikselt maapinnale.

Vaatlusaerostaat on päästetöötajate palvel Eli OÜ meeste konstrueeritud ning algusest lõpuni ka valmis ehitatud, seega algupärane toode. Naabermaades sellist vahendit meie teada ei ole. Erinevalt näiteks ilmavaatlejate sondidest, mis teatud kõrgusele jõudes lõhkevad, on päästjate kalli videokaameraga varustatud aerostaat mõeldud korduvkasutuseks.

Pealispind on valmistatud purjesiidist ja sisekiht heeliumi pidavast, elastset hõbepaberit meenutavast Mylarist.

Vaatlusaerostaat on päästetöötajate palvel Eli OÜ meeste konstrueeritud ning algusest lõpuni ka valmis ehitatud, seega algupärane toode. Naabermaades sellist vahendit meie teada ei ole.

Küsimusele, miks valiti just aerostaat, mitte aga mõni vaatluseks mõeldud minilennuk või -helikopter, mida Eli OÜ riigile valmistab, vastas projektijuht Priit Leomar, et nii minilennukeid kui ka -helikoptereid ei tohi lennutada asulate kohal, nad on iseenesest ohtlikud ning neid tohib õhku tõsta vaid erikoolituse läbinud spetsialist. Sellise aparraadi igaks lennuks on tarvis taotleda eraldi luba. Erinevalt lennukite ja kopteritega lendamise reeglitest on õhust kergemate pallide lennu reeglid tunduvalt leebemad.

Kuigi ka aerostaadi juhtimine

nõuab koolitust (kuulu järgi põhjustanud esimese plehkupaneku keegi pealtvaataja, kes juhtimiskangi juurde pääseses aerostaati liiga järsult alla tõmbas), pole selle kasutamiseks eriluba tarvis, mis säästab päästjad aja raiskamisest. Pealegi ei ole aerostaat minilennukist või -helikopterist mitte üksnes ohutum, vaid ka tunduvalt odavam.

Maa peale edastatav pilt on piisavalt hea kvaliteediga, hindamaks metsatulekahju ulatust, otsimaks tulekoldeid või lõkkeid, ohupiirkonda pääsu võimalusi ning jälgimaks sõidukite või inimeste liikumist.

Meretagune elu

26. jaanuaril alanud lumesaju tõttu kõrvaldasid Hiiumaa päästjad üle 70 teele langenud puu ning hulgaliselt oksid ja puulatvu. Puud ei pidanud märja lume raskusele vastu ning murdusid või paindusid looka, ohustades liiklust. Päästjatel jätkus tööd hommikuni, mil lumesadu lakkas. Elektriliinidele langenud puude tõttu jäid paljud majapidamised Hiiumaal vooluta. Saaremaast läks tihe lumesadu mööda, Leisi vallas sõitis teele kukkunud puu tõttu auto kraavi. Fotol Kuressaare päästjad 21. jaanuaril Pihla vallas sõiduteelt murdunud puud eemaldamas.

Kihnus ujutas vesi kõrvalhooneid ning jõudis viie elumaja vundamendini.

Kihnlasi on aga meri karastanud aastasadu. Sel aastal olid kõik, nii mereäärsed inimesed kui ka päästjad, kogemuse võrra rikkamad ning valmistusid ees olevaks tormiööks hoolikamalt. Seekord oli kõige suurem töö kaevude puhastamine, sest vesi tõusis piisavalt kõrgele, et solkida kuue majapidamise joogivesi. Pool saart oli elektrita. Fotol: Tee Kihnu sadamasse. Autor Ago Laos